AZ MACHABÆVSOC ELSÖ KÖNYVE.

¶ *Machabæusoc könyueinec neuezteténec ezec, az Machabæusoknac neuekről, kic Assamonæusoknakis neuezteténec, kic papi rendből valóc voltac, és fegyuerrel oltalmaztác az Izraelt, minec vtánna Iudastól az királságnac birodalma el vetetet volna. Ez első könyben pedig megirattatic az Isten népénec soc romlása, soc diadalma, változása, és az Isten anya szent Egy házánac czudálatos megtartása. Neuezet szerint pedig azoc irattatnac meg, mellyeket á Macabæusoc czelekedtec az Isten tiztességére és az népnec megmaradására, Antiochus Epiphanes és Eupator, Demetrius Soter, Alexander, Epiphanes, Demetrius Nicanor, és Antiochus Sedetes király ideiében. Be foglál pedig ez könyb 40. eſtendôt, &c.*

ELSŐ RESz.

¶ Alexandernéc hólta után Wrálkodic Syriában Antiochus Epiphanes, ki Ægyptum orſágát meg rontuán meg hóldoltattya. Az után Ieruſálemetis meg véuén, az Sidókat az Isten rőruenye mellől igyekezic el vonni nagy kegyetlenséggel, és haitani idegen Isteni tizteletec mellé, az Istennec szent óltaran, más idegen óltárt eppiruén, &c.

1 MInec vtánna az Macedoniai Alexander, Philőpnec fia, elmenuén Cethim földéből, az Dáriuſt az Perſáknac és Meduſoknac királlyát meg veré, és ő vtánna orſiáglá, midőn elöb Görög orſiágban Wralkodott volna.

2 Lőn hogy azon Alexander ſoc hadakat indituán, meg véuén erősſegeket, és meg öluén az földi királyokat.

3 Szinte az földnec ſzélére iutna, és ſoc nemzetektől ragadomáńt ſierezuén, az föld ő elötte meg alázná magát.

4 Ezokaért elmeiében fel fuualkodtab léuén és keuélyb, nagy erős hadakat gyüite.

5 És népeknec és királyoknac tartománit el foglalá, és azokat magánac adó fizetőcké téué.

6 Az után pedig midőn ágyba fekünni eſett volna, és iſmérte hogy néki meg kellene halni.

7 Elő hiuán az ő fő ſiólgait, kic ő vele éggyüt gyermekiségéktől

fogua

fogua neueltettenec vólt, meg éltében az ő orſágit nékic oſitá.

8 Touábba midőn Alexander tizen két eſitenteig orſágolt vólna, és meg hólt vólna.

9 Az ő ſiólgai kiki mind az ő helyének wralágát birác.

10 Es feieken való koronákat viſelénec: és az ő fioc ő vtánnoc ſoc eſitendeig azon hatalmaſſágot birtác, és meg ſokaſodánac az ſoc nyomoruſágoc az földőn.

11 Azoktól ſiármazot az gonoſi fiatal, az Antiochus illuſtris, annac az Antiochuſnac fia, az ki midőn Romába zálágúl adattatot vólna, az Görögöc oſiágláſának ſiáz harmintz hetedic eſitendeiében kezde Wralkodni.

Antiochus Epipbanes.

12 Az időkben valánac Izraelből valami roſi emberec, kic ſokaknac tanáczól adác, monduán: Mennyünc el, és az mi környülünc való nemzeteckel ſiőuetſéget veſſünc: mert az időtül fogua hogy tőlöc el váltunc, nyomoruſágokba köteleskedtünc vólt bé.

13 Eztöc az beſiédet iónac véléc lenni.

14 Es ſokan az nép közzül ez értelmet ióuá hagyác, és az királyhoz ménénec, kiknec az hatalmat adá, hogy az pogány nemzetſégeknec ſierzéſiuel és rendtartáſiual élnénec.

15 Ez okaért az pogán nemzetſégeknec módgya ſierint eppiténec Ieruſálemben magoc gyakorláſára való helyeket.

16 Es környülmetelketdetlenſéget czináluán magoknac, az ſient ſiőuetſégtől el ſiakadánac, és à pogányokhoz aduán magokat, az gonoſi czelekedetre kötelezéc magokat.

17 Touábba midőn Antiochus orſágát immár meg erősitette vólna, az Ægyptom orſiágátis kéuánnya vala, hogy két orſiágban Wralkodhatnéc.

18 Ez okaért reá méne Ægyptomra nagy haddal, ſiekereckel, Elephantockal, louagockal és nagy vizi erőuel.

19 Es hadát indita Ptolemęuſra az Ægyptomi kirá'ljára és midőn Ptolemęus ő elötte meg röttenuén el futot vólna, és le vágattatuán ſokan el veſitec vólna.

20 Antiochus el foglaluán Ægyptomban ſoc erős váralokat, az Ægyptom földét eldúlá.

21 Es Ægptomon tött veſiedelemből meg tęre Antiochus, ſiáz negyuen három eſitendőben az Izrael népe ellen.

22 ¶ Es fel méne nagy haddal Ieruſálembe.

A: Antiochus Epipbanes Ægyptomot el raboluan Sido orſágba és Ieruſalembe megyen, és az templomot meg fozetya minden ſepſegetől és kenezetől.

23 Es az Sanctuariumba keué-lyſéggel bé méne, amaz arany óltárt el viué mind az világoſitó gyertia tartóual, és annac minden kęſiületiuel, az kenyeres aſztallal, és az hîg áldozat téuő edényeckel, czeſieckel, és az áldozathoz rendelt arany moſdó medentzeckel, az ſuporlatual, coronáckal, és az templomban léuő arany ékeſſégeckel.

24 Kikről mindenekről le von-

után az ezüstöt és aranyat minden kéuánatos edényekuel elviué: annac felötte az el tétetett kinczet, mellyet meg talált, el prédáluán és el viuén magáual mindeneket, földébe meg tére.

25 Minec vtánna nagy öldökléſt czelekedett vólna, és beſiédében nagy keuélyſégét mutogatta vólna.

26 Ennec okaért Izraelnec minden ö helyeiben nagy ohaytás támada.

27 Az feiedelmec és vénec igen fohászkodánac, az iffiac és az ſüzec el erötlenedénec, az aſſioni állatoknac ſépſégec el változéc.

28 Es minden vö legény ohaytat és az melly aſſioni állat ágyas házában ül vala, ſiralomban forga.

29 Az földis pedig az ö lakozóin meg indúlt vala, és az Iácobnac minden háza gyalázatban öltözéc.

30 Az után két eſitendöuel az király az adó ſiedéſnec feiedelmét küldé Iudánac városiba, ki Ieruſálembe iöue embereknec nagy ſokaſágáual.

b: Az Antiochus nepe eſmet maſodſor el dullya Ieruſalemet.

31 Es mikor az lakoſſac az ö álnokſággal czelekedö békeſéges beſiédénec hittec vólna.

32 Hertelen az városba rohaná, és azt nagy veſiedelemuel illete: mert az Izraelitác közzül ſokat öle meg.

33 Es az városſt el dúlá, azt tüzzel fel gyuytá, és annac házait és kö falait körösközny ül el rontá.

34 Az aſſiſony népeket pedig mind magzattyockal fogua viué, és az barmokat el foglalác.

35 «Az Dáuidnac városátis nagy és vaſtag kö fallal, és erös tornyockal meg eppitéc és azt vár helyett czinálác.

c: Antiochus népe el fogallya és megerösiti az Dauid varoſat Ieruſalemben.

35 Es azonokban lator és Iſtentelen embereket és férfiiat helhez teténec, kic ott nagy eröt vönec.

37 Es vgyan azon helyre fegyuert és éléſt gyüiténec, és az Ieruſálembe gyüytöt ragadomántis oda rakác.

38 Ezokaért nagy tör és leſelkedés czináltatot vala ezekben az ſient hely ellen, és Izraelnec minden idöbéli gonoſi ellenſége.

39 Mert az Sanctuariumnális ártatlan vért ontánac, és azt meg ferteztetéc.

40 Es ö miattoc az Ieruſálemben lakozóc el futánac, és à miatt az idegenec lakoztac az városſt, és az ſaiat lakozóitól el idegenitéc és el hagyattatéc azoktól kic abban ſüſlettec vala.

41 Az ö Sanctuariomia mint az puſita el vólt hagyattatua, és az innepléſec ſiráſra fordulánac: az ſiombatoc gyalázatra, és az ö tiſteſſége gyalázatra változéc.

42 Es menyéuel diczöſégesb vólt, annyiual nagyob gyalázat köuete, annac felötte az ö nagy felſége ſiralmas állapatra fordúla.

43 d Mikor pedig leuelet küldöt vólna az király, hogy kiki el hadná az ö rend tartáſát.

d: Antiochus kenſeriti az Sidokat hogy el hagyiac az ö törueinyeket.

44 Engedué ezokaért minden népec az ö paranczolatty ának.

45 Sokan az Izraelitác közzülis az idegen Iſteni tiſtelethöz ragazkodánac, áldozánac az bálványoknac,

nyoknac, és az siombat napot meg nem sienteléc.

46 Sőt annac felötte az király köuetec által Ieruſálemben és Iudánac városiba leuelel külde, hog más földnec töruényét veñéc fel.

47 Az egésilen meg égő áldozatokat egyęb áldozatokat, és hig áldozatokat az Sanctuariomtól meg tiltánac.

48 Es hogy az siombatokat, és jñep napokat meg ferteſitetuén.

49 Es az Sanctuariumot egyetembe az sient embereckel meg ferteſitetuén.

50 Oltárokat, berkeket, bálványoknac kápolnákat czinálnánac, diſinókat és tiſitátalan állatokat áldoznánac.

51 Az ő fiokat környül meteletlen hadnác, az ő lelkeket minden tiſitátalanſággal vtálatoſſá tennéc, és magokat olly pogánnyá tennéc, hogy à töruént örök feledekenſéggel el törlenéc, és az Iſtennec minden sierzéſét és itéletit el változtatnác.

52 Hogy ha valaki az király paranczolatttya ſierint nem czelekednéc, halálnac büntetéſe alatt lenne.

53 Mind ez mondáſoc ſierint irt mind az ő egéſi orſágának, és tiſitartókat rendeluén minden népeken.

54 Az Iuda városinac meg paranczol, hogj városonkint áldoznánac.

55 Továbba ſokan az kőſség közzül ő hozzáioc gyülénec, tudni illic az töruénnec minden el hagyói, kic à földön gonoſſágot czelekednec vala.

56 Es röytec helyekbe kéſieritic vala futni az Izraelitákat, àhól magoknac óltalmat találhatnac vala.

57 Az Caſleu hólnapiánac pedig tizen ötödic napián, az ſáz negyuen öt eſtendőben, à puſitaſágnac, vtálatoſſága fel emeltetéc az óltárra.

58 Es à körnjül való Iudánac városiban óltároc eppiteténec, és az kiuálképpen való házának aytaiban és vtzákban füſteléſec lönec.

59 Es az töruény könyuec kic találtatának el ſaggattatának és tüzzel égetteténec meg.

60 Valakinél az ſiöuetſégnec könyueis találtatott vólna, auagy ha valaki ragaſikodott vólna az töruénnec könyuéhöz, az király páranczolattyából meg ölettetic vala az.

61 Az tiſitartóc az ő ereiekben bizuán èkképpen czelekednee vala az Izraelitáknac, azoknac az kic minden hólnaponként az városokban találtatnac vala.

62 ſ Az hólnapnac huſion ötödic napián az elöbbi óltárra tétetett óltáron áldozuán.

63 Az aſiſioni állatokat pedig, kic fiokat környül metéltec vólna, meg ölic vala az király paranczolattya ſierint.

64 Es az kis gyermekeket az ő nyakokra akaſityác vala, az ő házokat el dúllyác vala, és meg ölic vala azokat, kic az kis gyermekeket környül metéltec vólna.

e: Puztaſagnac vtalatoſſaganac neuezi az oltarc, mellyet az pogani feiedelő eppitetet vala az baluannyoc tiszteſſegere, es meg tiltot allatoknac aldozaſara, mely mint az ſient oltar puztan all vala.

f: Innet megtetzic hogy az Iſtennec boſſuſagara az pogani király ſolgai, az baluanyoc oltarat, az ſient oltaron felöl helyheſzettec volt ötc.

65 Sokan mind az által az Izraelitác közzől meg kemenitéc magokat, és hogy tisitátalanokat ne ennénec elméiekben el tökéllée', és inkáb akartanac meg halni, hogy nem mint az étellel meg fertesitetni.

66 Es az sient sioüetséget meg siegni: ezokaért meg öltec öket.

67 Annac okaért annyéual nagyob harag geriede (Antiochusban) az Izrael ellen.

II. Rész.

Matathias az ô fiaival egybe sirattya Ierusálémnec romlasác. Es mikor az király folgai kenszeritenéc öket áldozni az báluánnac, nem engednec, sôt inkáb meg ôl Matathias egy Sidor az király folgáiával egybe, mikor az áldoznécaz király paranczolattya szerint. El halad az ôueiuel az puzrába, kic közzül sokan meg ölettnec sombar napon. Matathias az ô halála órájában inti az ô fiait az Isten tôruényének meg ôrizésére, &c.

MATTATHIAS.

1 AZ idökben fel kele Matathias Ianosnac fia, ki Simeon fia vala, az Ioarib renden való Pap, Ierusálemböl való, és meg siálla Modinba.

2 Valánac pedig ô néki öt fiai, Iohannan, kinec vezetéc neue Gaddis.

3 Simon, ki neuesitetet Thassinac,

4 Iudas, vezetéc veuén Maccabæus.

5 Eleazar, Abaron vezetéc neué, és Ionathan, vezetéc neuén Apphus.

6 Ez midön látta vólna az Isten ellen való káromlásokat Iudéában és Ierusálemben.

7 Iay nékem, (így mond:) mire sziülettettem én azérté hogy az én nemzetségemnec nyomoruságát, és az sient városnac vesiedelmét lássam, és ott üllyec.

8 Mig az és à Sanctuarium az ellenségnec kezébe és idegeneknec adatic? az nemtelen férfiuhoz hasonló az Isten Temploma.

9 Az ô drága edéni fogságba vitettenec: az ô kis gyermeki az vtzákon, és iffiai ellenség fegyuerétöl meg ölettettec.

10 Mitsoda nemzet nem foglálta el az ô orsiágát, auagy mitsoda nemzetségnec nem iutott az ô ragadománya?

11 El vétettetett minden ô ékessége: és az ki siabad vala, siólgálatra adatott.

12 Es az mi sientségeinc, ékesseginc és dicczöségünc el pusitúl tanac, és az pogányoktól meg vndókitattac.

13 Mi oka vagyon ezokaért hogy mégis ez életben maradgyunc?

14 Egyetembe kedig Mattathiás meg siaggatá ruháit, és véle éggyût fiai, és gyásába öltözuén felötte igen sirának.

15 Touábba, midön az királynac tisztartói, kic az el siakadást késieritic vala, és áldozatoknac gonduiselésének okaért Modin, városában mentec vólna.

a Modin az Mattabias hazaia.

16 Es nagy sokan az Izraelitác közzül azokhoz mentenec vólna: Mattathias is és az ô fiai ôsiuegyülénec.

17 Acko-

17 Ackoron azoc kic az királytól boczáttatac vala, Mattathiásnac illyen sióual sólánac: Miuel hogy ez városban te vagy feiedelem és tisteletes, és legnagyob, annac felötte fiaid és attyádfiai vadnac.

18 Most elöszer te iöy ide, és az király paranczolatta szerint czelekedgyél, à miképpen czelekedtenec minden nemzetec, és az Sido férfiac, és azoc kic Ieruſálemben maradtac: és mind házad népéuel egybe az király baráti közzé számláltatol, és az te fiaiddal arannyal és ezüſtuel, és egyéb ſoc aiándékockal tiſztelteteſ.

19 Mattathiás pedig felele, és nagy fel sióual monda: Ha sinte minden nemzetec, kic az Antiochus királj házához valóc, néki engednekis, es az ö házáioknac Isteni tiſteletétöl el ſiakadna kis, és az ö parantſolattyát fogadgyákis.

20 En mind az által és fiaim, és az én attyámfiai, az mi attyáinknac ſiöuetſégekben iárunc.

21 Oltalmazzon Isten minket attól, hogy az törueńt és az itéletet el hadnánc.

22 Sem úgy nem engedünc az király parantſolatinac, hogy az mi Isteni tiſteteletünktöl iob kézre auagy balra fordúllyunc.

23 Es midön beſiédét el végeſite vólna, elö iárola egy Sido férfiu mindenec láttára, hogy az óltáron (melly Modinba ſierezteteſ vala,) az király parantſolattya ſierint áldoznéc.

24 Kit meg látuán Mattathiás, olly nagy haragra indúla fel hogy inaijs reſketnénec, és neminemö elméiénec búlúláſáual fel geriedne, az törueńhöz való ſieretetböl fel indúluán, es reáia ménuén meg öle azt az óltáron.

b: Az Isteni tiszteletthez valo igaz buſgoſagnac peldaia.

25 Es azon idöben az királynac tiſtartóiát, ki keſeriti vala az embereket az áldozatra, meg ölé, az óltartis el rontá.

26 Es az törueńhöz való búzgó ſieretetböl inditatuán, az mint czelekedett vala Phinees Zimriuel az Sallum fiáual. Num: 25.

27 Fel kiálta az városban Mattathiás, nagy fel sióual monduán: Iöjön ki vtánnam, az ki az törueńnec buzgó köuetöie és ſieretöie, és à ki az ſiöuetſégnec állandó vóltát akaria.

28 Es egyetembe ö és az ö fiai el hagyuán ioſiágokat, mellyeket az városban birnac vala, az hegyekre futánac.

29 Ackor ſokan az igaſſágnac és itéletnec ſiomiuhozói, az puſztába ménénec.

30 Hogy ott laknánac feleſégeckel, gyermekeckel és barmockal; miuel hogy ö raytoc az nyomoruſágoc meg ſokaſodtac vólna.

31 Midön pedig az király emberinec és ſeregénec, kic Ieruſálemben Dáuidnac városában valánac, meg izentec vólna, hogy némellyec kic az király parantſolattyát meg vetettec vólna, az puſztának barlangaiba mentec vólna, ſokan öket kergetni kezdéc.

31 Kic

32 Kic midőn őket meg találuán ſánczot vetettec vólna ellenec, ſiombat napon hartzot kezdénec ellenec.

33 Illyen ſióckal intic vala pedig őket: Elegedgyetec meg eddig való engedtlenſéggel, moſt iőjetec elő, és à király parantſolattyának engedgyetec, hogy éllyetec.

34 Kiknec azoc felelénec: Semmiképpen ki nem mégyünc, ſem az király paranczolattyának nem engedünc, hogy az ſiombat napot meg ronczuc.

35 Midőn pedig ellenec hartzot kezdettec vólna.

36 Semmit nem felelnec vala, még czac kőuet ſem haytánac vala ráioc, ſem az titkos helyeket nem zárlác bę.

37 Hanem, à mi egyigyűſégünkben hallyunc meg vgy mond: bizońſáginc legyenec nékünc à meny és az föld, hogy minket hamiſſan öltöc meg.

83 Ezokaért hartzual hozzáioc kezdénec, melly miatt öc es az ő magzattyoc, és feleſégec barmoſtól ezer emberig meg öletének.

39 Melly hirt meg haluán Mattathias, és az ő baráti, felőtte igen ſiránac.

40 Es illyen ſióual ſiólla éggyic az máſiknac: Ha mi vgy czelekedendünc, mint az mi attyánc fiai czelekedtenec, hogy az mi életünkért és hitünc vallásáért nem viaskodunc, azoc minket ez földről hamar el törlenec.

41 Ezokaért ezt végezéc egy más között illyen ſióckal: Valamelly ember reánc támadand ſiombat napon, vęle meg vijunc, hogy mindnyáián meg ne hallyunc, à mint az mi attyankfiai meg hóltanac. *c: El végezi Mattathias az Sidockal hogy ſiombat napon is meg vijanac az ellenſéggel.*

42 Ackor hozzáioc adác magokat az Aſidęuſoc, [d] kic az Izraelitác közzül erős népec valánac, az kic à töruénnet óltalmára ſiabad akarat ſierint valánac haylandóc. *d: Az az. Az kic ide tona buduſnac vala az poganyoc ellen az ő hiteknec meg tartaſaert.*

43 Es az kic az iſtentelnektől el ſiakadnac vala, azokhoz adác magokat, és nékic ſegitſégöl lönec.

44 Ezenképpen hadat gyűytuén és ſierezuén, haraggal és boſi ſionkodáſſal fel gerieduén, az lator és iſtentelen embereket le vágác, az többi futua ſialadánac az pogányoc közzé, hogy meg maradhatnánac.

45 Környűl iáruán pedig Mattathias és az ő baráti, rontyác vala az őltárokat.

46 Es az környűl meteteletlen gyermekeket, kiket Izrael határában találtanat vólna, nagy bátorſággal környűl metélic vala.

47 Es az keuély embereket kergetuén, iól és ſierenczéſen forgattyác vala dolgokat:

48 Ecképpen ſiabaditác meg az töruénnt az pogányoknac, és királyoknac kezekből, és az gonoſi embereknec nem engedénec hatalmaskodnioc.

49 To-

e: Matathias Teſtamentoma.

49 e Továbba az Matatthias halálának napiai el közelgetének, ki az ő fiainac igy ſióla: Moſt miuel hogy erőt vett az keuélyſég, az bűnterés, az romláſnac ideie, és az búſúláſnac haragia.

50 Ti ezokaért fiaim, à törvénnec óltalmát vegyetec fel, és az ti lelketeket az mi atyáinknac ſiőuetſégekért ontſátoc ki.

51 Iuſſanac eſietekbe az dólgoc, mellyeket az ő ideiekben czelekedtenec az mi atyáinc: és nagy tiſiteſſéget ſ. őrőcké való neuet ſierezzetec.

Gen: 22. 52 Abraham mikor az kiſertetben hiwnec találtatot vólna, nem de nem tulaydonitaték az néki igaſſágúl.

Gen: 41. 53 Ióſeph az ő gyötrelménec, ideién az paranczolatot meg tartotta: és az Ægyptomnac wraſágát nyeré.

Num 25. 54 Phinees amaz mi atyánc, az törvénnec és az hitnec vallásának óltalmaért, az Papſágnac őrőcké való ſiőuetſégét nyeré.

Num: 14. Ioſ: 1. 55 Ioſue miuel hogy az paranczolatot véghez viué, Izraelnec vezérlőiéué tétetéc.

Num: 14. 56 Chaleb midőn álhatatos bizonſágot tőtt vólna az ő látáſáról az gyülekezetben, az földnec őrökſégét nyeré.

2. Sam: 2. 57 Dáuid az ő egyigyűſégeiért, az orſiágnac őrökös királi ſiékét vőué.

4 Reg: 2. 58 Illyęs az Istennec törvényét nág buzgó ſieretetuel kőuetuén, ſiintén mennyekbe vétetéc fel.

Dan: 3. 59 Ananias, Azarias, és Miſael, hogy az Istennec hittéc vólna, az lángból meg tartatának.

60 Es Dániel az ő tökélletéſſégeiért, az oroſilányoc ſiáiokból, meg tartatéc és ſiabaditatéc. Dan: 6.

61 Es ezenképpen minden időket gondollyátoc meg, és tudgyátoc meg, hogy ſoha ſenki nem vólt, nintſis, ki az Istenben helyheztetuén reménſégét meg ſiégyenült vólna.

62 Se az lator embernec paranczolatty ától ne félljetec, kinec diczőſége ganaiá és féreggé léſſen.

63 Ma az ki fel magaſitaltatic, hólnap meg nem találtatic, ez okaért mert az ő maga poráuá változic, és az ő gondolattya el vęſi.

64 Annac okaért erőſſec legyetec fiaim, és emberekedgyetec az törvény óltalmazáſában: mert abból diczőſéget ſiereztec magatoknac.

65 Imé pedig eſmérem, hogy Simon az ti atyátoc fia nagy tanáczú férfiu, kit ti halgaſſátoc minden időben. ő atyátoc heljét léſien ti néktec.

66 Az Iudas Maccabeus pedig kinec nagy ereie vólt iffiuſágától fogua, à ti hadakozáſtoknac hadnaggya légyen: úgy hadakozzatoc az népért.

67 Minden törvény tiſitelőket hozzátoc fogadgjátoc, és à ti nęvezetſégtekért boſſúút állyátoc.

68 Fizeſſétec meg à pogányoknac, és az törvénnec paranczolatira figyelmezzetec.

69 Az után meg álduán őket, az ő attyaihoz vitetéc. Matathias meghal.

70 Meg

70 Meg hala ſiáz negyuen hat eſtendös korában, és ötet az ö fiai az ö attyoknac koporſóiában temetéc el, és ötet mind az Izraelitác nagy ſiráſſal ſiratác.

III. Réſz.

Iudas Machabęus minec vtánna ſzédelemmé válaſztatot vólna, meg veri az Apolloniuſt, és az Seront. Az Lyſias az Antiochus parantſolattya ſzerint az Izrael ellen nagy hadat boczát. Iudas Machabęuſis az Iſtennec könyöröguen és böytölven, az öueiuel egyetembe kęlűl az vitadalhoz.

IVDAS Machabæus első hadnagi.

1 ACkoron ö helyébe lön az Iudas az ö fia, kinec vezetéc neue Machabęus.

2 Kit ſegitnec vala mind az ö attyafiai, mind azockal kic magokat az ö attyához adtác vala, és Izraelért nagy bátorſággal hadakoznac vala.

3 Es az ö nemzetének diczöſégét öregbiti vala, és fegyuer derékba öltözuén mint egy Oriás, és hadakozó fegyuerrel fel öuedezue hadakozic vala, az tábort fegyuerrel óltalmazuán.

4 Es haſonlatos vala czelekedetiben az oroſlánhoz, auagy az prędára agyarkodó oroſlán kölykéhöz.

5 Az iſtentelen embereket fel kereſuén kergeti vala, és az ö népének háborgatóit tüzzel eméſiti vala meg.

6 Ezokaért az gonoſi emberec az ö töle való röttegés miatt meg ſiünénec, és igen meg félemlénec mindenec, kic az álnokſágot köuetic vala: az ö forgolodáſa által pedig bódog ſiabaduláſt ſierze.

7 Es ſoc királyoc ö töle meg háboritatánac: Iácob pedig az ö czelekedetiuel meg vijult vala, mellynec emlekezetit öröcké kelly hirdetni.

8 Sőt annac felötte az Iuda városit el járuán, az iſtenteleneket azokból ki üzte és ki gyomlálta: az ártalmat Izraeltöl el fordita.

9 Es azokat kic el ſięledeztec vala, egybe gyüytuén, az ö neuét ez földnec végeig ki terieſzté.

10 Es midön Apollonius az pogányoc közzül hadat gyüytöt vólna, és az Samaridból nagy hadat ſierzet vólna, hogy Izraelre haddal menne.

Apollonius nagy haddal megyen az Izraelre.

11 Iudas meg értuén az dolgot eleibe méne, és meg veruén ötet meg ölé: annac felötte ſokan le vágattatuán meg halánac, az többi futáſnac adác magokat.

Apolloniuſt meg veri Iudas.

12 Kiknec ragadománi Iudáſé lönec, és Apollonius fegyuerétis el nyeruén, azzal élt (Iudas) az hadakozásban minden idöben.

Seron nagy haddal megyen Iudaſra.

13 Seron pedig az Syriai hadnac hadnággya, mikor hallotta vólna hogy Iudas ſereget gyüytöt vólna, és hogy az hiueknec hadakozó ſokalága vólna vęle.

14 Monda: neuet ſierzec és diczöſéget magamnac az orſágban, és az Iudáſt az ö társaiual, kic meg vtáltac az király paranczolattyát, haddal el veſſitem.

15 Fel indúla ezokaért, és fel méne, mikor ötet köuetné iſtenteleneknec nagy ſerege, hogy az Izraelen boſſúút állanánac.

16 Es

16 Es midőn közelgetet vólna Bethoron fel hágóiára, Iudas eleibe méne czac keues vitézeckel.

17 Kic látuán az ellenec iőuő hadat, igy ſólánac Iudáſnac, miképpen űtközhetűnc meg hadi renduel mi illy keueſen eñi es illy hatalmas embereknec ſokaſágával, kiualkáppen miuel hogy ma étlenſég miatt el fogyátkoztunc.

18 Monda ackor Iudas: könyű (vgy mond) ſokaknac keueſec kezébe adattatni és rekeſitetni: és nem néz Iſten arra, keueſſelé vagy ſockal kellyeſſéc meg óltalmazni.

19 Mert nem az ſokaſágban, és az erőknec nagy vóltában áll az hadnac győzödelme, hanem az menyből vagyon az hatalmaſſág.

20 Őc úgy vagyon hogy nagy keuélyſégben bizakoduán, és hamiſſagban iőnec reánc, hogy minket feleſégeſtől és gyermekeſtől el veſieſſenec és el rabollyanac.

21 Mi pedig az mi életűnkért és Törvényűnkért viuunc.

22 Ennec okaért ő maga az Iſten őket az mi ſieműnc elől ſemmié téſſi, ezokaért ti ő tőlőc ſemmit ne féllyetec.

23 Mikor ezeket mondotta vólna, hertelen ráioc űté: és az Seron az ő hadával egybe meg veretéc és le vágattatéc.

Iudas megveri az Seront.

24 Kit az Bethoronnac vontatóiától fogua mind az ſikig űzénec: el eſénec pedig azoc közzűl úgy mint nyóltz ſiáz férfiac, az többi pedig az Paleſtinuſoc földére ſiellel ſialadánac.

25 Ackoron az Iudáſtól és az ő attyafiaitól való félelem az környűl való pogányokra eſéc.

26 Es az ő neuec ſiinte az királyhoz iuta, birdetuén minden népec az Iudáſnac diadalmit.

27 Ezeket Antiochus király meg haluán nagy boſiſionkodáſſal fel geriede: és el kűlduén hadnagyit, kic egéſi orſiágának ſeregit őſſue gyűitenéc, nagy erős hadat ſierze.

28 Es tárházát meg nituán, az ő ſeregénec eſitendeig való fizetéſt ſiámlála, és azokat minden ſiükſégre kęſinec hagyá lenni.

29 Touábba mikor látná hogy az ő kencze el fogyna, és hogy az orſiágnac iőuedelme igen keués vólna, az viſiſia vonyáſnac és veſiedelemnec miatta, kinec ő vala ſierzője az orſiágban, azokaért mert az régi időben ſierzett igaz törvényeket meg vetette vólna.

30 Féle rayta, hogy elég nem kezd lenni (vgy mint az előtt) azután az költſégre, es aiándékozáſokra, mellyeket añac előtte bőw kęzzel adot vala, és à mellybe adakozáſával az előtte való királyokat fellyűl múlta vala.

31 Elmeiében pedig gond miatt felőtte győtrődúen, el végezé hogy Perſiába menne: hogy azoknac az orſiágoknac iőuendelmét el véuén, nagy ſumma pénzt ſierzene.

32 Ezokaért hagyá az királi nemből támadot nemes embert Lyſiaſt, kit azoknac gond viſelőjévé tőn m[illegible]ellyec az orſiág dólgai

Antiochus Perſiaba menen Lyſiaſra bizza fiat Antiochuſt es az orſzág dolgot.

az Euphrates vizétől fogua Ægyptomnac határáig.

33 Es az ő fiának Antiochusnac fel neuelésének gondgyát reá hagyá, miglen ő meg tẽrne.

34 Annac felőtte az ő hadának fẽl résiét és az Elephantokat néki adá, és minden akarattyát néki meg paranczolá, és azoc felől is kic Ieruſálemben és Iudeában laknac vala.

35 Hogy hadat boczátaná azokra, kiuel az Izraelnec hatalmát, és Ieruſálemnec maradékát el veſztené és ki gyomlálná, és az ő emlekezeteket arról az helyről el veſztené.

36 Es más nemzetet helheztetne azoknac határira, az földet nyil vetéſſel el oſztaná.

37 Ő maga pedig az király hozzá véuén hadának fẽl résiét, melly maradot vala Antiochiatól az ő királi városától, el indúla ſiáz negyuen hẽt eſztendőben, és által keluén az Euphrates folyó vizen, az felső tartományokon mégyen vala.

38 Ackor Lyſias el válaſztuán küldé Ptolomeuſt Dorimenes fiát, és Nicanort, és Gorgiaſt, kic az király baráti közőtt hatalmaſſac valának.

Lyſias negyuen ezer kűld Izrael ellen.

39 Es ő vẽlec negyuen ezer férfiakat, és hẽt ezer louagokat, hogy Iudeáca mennének, és azt az király paranczolattya ſzerint el puſztitanák.

40 Ezokaért el ménuén minden ereieckel, az földre iutának, kic midőn Emmauſnál az mezőſégen tábort iártac vól a.

41 Az tartomáñnac kalmári azoknac iőuetelit haluán, ſoc arañnac és ezűſtnec ſiámát viuéc hozzáioc ſiólgáſtól az táborba, hogy az Izraelitákat az rabſágra meg vennéc, kikhőz az Syriának és az kiuől való népeknec ſeregi hozzáioc adác magokat.

42 Iudas pedig és az ő attyafiai minec vtánna láttác vólna, hogy az ő nyomoruſágoc meg ſokaſodot vólna, és annac az hadnac tábora az ő határokon vólna, és az király beſiédét melyet paranczolt vala, az Sidóknac veſztedelmére, és meg emészztésére, hogy meg ẽrtettéc vólna.

43 Igy ſióla eggyic az máſiknac: Szabadítſuc meg à mi népünket è gyalázatból, és à mi nemzetünkért és hurünkért viaskodgyunc.

44 Es őſſue gyüle az ſokaſág hogy kęſzſzen lenne, mind az had viſeléſre, mind pedig az imádkozáſra, és az kegyelemnec és irgalmaſſágnac kéréſére.

45 Ieruſálem pedig ollyan vala mint az el hagyattatot puſzta: és nem vala ſenki az ott lakóc közzül ki bę menne belé, auagy ki iőnne: Es az Sanctuarium el puſztitatuán, az várat idegen népec biriác vala, és az pogányoknac ſiálláſa vala: és Iácobtól az őröm, és ſip, és hegedő meg ſiűnt vala.

46 Ezokaért ők őſſue gyüluén ménénec Miſpaba, ki ellenébe vala Ieruſálemnec helyheztetue, azokaért mert az Izraelnec imádſágnac helye az előtt Miſpaban rendeltetet vala.

Az Izraelitac Miſpaba gyülnec imádkoznac és böjtőlnec.

47 Ott

47 Ott bőytőt ſientelénec az napon,gyáſiba öltözuén, feiekre hamuat hintuén , és ruháiokat meg ſiaggatuán.

48 Es ki terieſitéc az Töruén könyueit, az mellyeket kereſnec vala az pogányoc , hogy azokba az ő báluányoknac képeket meg irnác.

49 Annac felőtte az ſient ruhákat, az elſő ſengeket,és az tizedeket elő hozác,és az Nazaręuſokat fel inditác:kic midőn az ő napiokat bę töltöttéc vólna.

50 Az menybe nagy fel ſióual igy kiáltanac fel, mit miuellyünc ezeknec , auagy houá küldgyüc ezeket?

51 Az te ſientſégid el tapodtattanac és hijába valóuá tétettenec, és à te Papiaid ſiralomban és nyomoruſágban forognac.

52 Imé az mi romláſunkra az pogányoc egybe gyültec:mit gondoltanac azoc mi ellenünc te tudod.

53 Miképpen álhatunc meg ő elöttöc , hanem ha te ſegiteſi meg minket.

54 Es trombitákat fuiánac, és nagy fel ſióual kiáltánac.

55 Annac vtánna rendele az népnec Iudas hadnagyokat,vitze hadnagyokat, ſázadoſokat , ötuenedeſeket,és tizedeſeket.

56 Es azoknac kic ház eppitésben valánac, auagy ſiőlő plántálásban, auagy az kic vij házáſoc valánac,és félenkéc valánac,mindeniknec meg hagyác hogy hazatęrnénec.

57 El indult táborát Emmauſnál iárá.

58 Ott Iudas monda,fegyuerkezzetec fel és erös férfiac legyetec, és reggel kęſiſiec legyetec az ütkö zetre az pogániockal,kic mi ellenünc nékünc az mi hitünknec romláſára gyültenec öſſue.

59 Mert iob nékünc meg halnunc az hadban, hogy nem mint az mi nemzetünknec és az ſienteknec nyomoruſágát láſſuc.

60 Mind az által az mint az menyei Iſten akarattya,vgy légyen.

IIII. Reſz.

Iudas Machabęus meg veri az Lyſias hadát kętſer. Az után fel ménuen Ieruſalembe az templomot meg tiſztitya es meg vijttya, mellyet Antiochus meg ferteztetet vala, és annac emlekezetire innepet ſerez.]

1 TOuábba az Gorgias melléie véuén öt ezer férfiakat, és ezer válogatot louaſokat, ki indúla az táborból éijel.

2 Hogy à Sidóc táborára ütné, és el veſitené öket hertelen,az hegyeknec lakoſi valánac pedig néki vezęri.

3 Ezt mihelyen meg érté Iudas, az ő ereiéuel Emmausba ſiete az király hadát meg verni.

4 Az mig még el táuozua vala az ſereg az tábortól.

5 Es hogy eijel iutott vólna Gorgias az Sidóknac táborába és ſenkit nem találá,kereſi vala öket az hegyeken:mert azt gondollya vala,hogy azoc ő elötte futnánac.

6 Ió reguel pedig Iudas az mezön láttatéc három ezer férfiackal: de midön ſem óltalmazó öl-

tőzetec ſem fegyuerec nem vólna, az mint akariác vala.

7 Látnác pedig az pogányoknac hadát erőſnec és pantzelyoſoknac, annac felőtte louaſockal meg környekezternec, kic jól tudnac vala az hadakozáshoz

8 Ackoron Iudas az ő ueinec illyen képpen ſiólla, Ne félliyetec ezeknec ſokaſágától, ſe az ő vakmerőſégeket ne röttegietec.

Exod. 14. 9 Emlekezzetec meg rólam miképpen tartattanac meg az mi attyáinc az veres tengerben, midőn őket Pharahó haddal kergetné.

10 Moſt ezokaért az ęgbe kiálczunc, ha valami képpen könyörűl raytunc az WR, és az attyáckal ſierzett ſiőuetſégről meg emlekezuén, ez hadat ma az mi láttunkra el veſiti.

11 Hogy meg iſmériéc minden nemzetec, hog vagyon ki Izraelt meg ſiabadicza és meg tarcza.

12 Midőn pedig az idegenec fel emeluén ſiemeket őket láttac vólna ellenec menni.

13 Ők az táborból az ütközetre ki menénec: és à kic Iudas felől álnac vala, ütközetre trombitát fuuánac.

14 Es meg ütközuén meg vereténec az pogányoc, és az mezőn el ſięledénec.

Iudas Machabęus meg veri az Lyſias hadat. 15 Kiknec minden vtőllyát fegyuerrel le váguán, üzéc őket ſiinte Gazeronig, és Idumæánac, Azotuſnac, és Iamniánac mezeiéig, és le váguán ő közzülőc három ezer férfiakat.

16 Iudas az haddal meg tęre az futóknac üzéſéből.

17 Es igy ſiólla az ő népénec, az prędánac kéuánſága titeket el ne foglallyon, mert ellenünc való had vagyon męg.

18 Es az Gorgias az hégyen közel vagyon hozzánac hadáual: ha nem állyatoc moſt az mi ellenſégünknec ellene: és veriętec meg őket, hogy az után bátran és ſiabadon ſiedgyétec az ragadománt.

19 Męg mikor ezeket mondaná Iudas, egy neminęmő réſie meg mutatá magát az hegyről.

20 Kic midőn láttac vólna hogy az ő ſęlec futóban vólnánac, és az Iudas vitęzi gyűytogatnác az tábort, (mert az füſt mellyet látnac vala, ielenſége vala az lett dolgoknac.)

21 Felőtte igen meg röttenénec, és látuán az Iudáſnac hadát, az mezőn kéſien állani.

Gorgias meg retenem az Iudas hadatul, el ſzalad mind hadaual egybe.

22 Az idegeneknec földére futánac.

23 Iudas pedig meg tęruén az tábornac meg foſitáſára, nagy ſoc aranyat és ezüſtöt, annac felőtte Hyacinthuſt, és tengeri veres bárſonyt, és nagy gazdagſágot nyere.

24 Midőn igy iártac vólna, meg tęruén az mennyei Iſtent magaſitallyác vala, és őtet hirdętic vala, mert ió, mert örőcké vagyon az ő irgalmaſſága.

25 Bizonyára nagy ſiabaduláſa lőn az nap Izraelnec.

26 Valakic pedig az idegenec közzül el ſialadánac, midőn Lyſiashoz mentenec vólna, valamint lett az dolog néki hirré adác.

27 Mel-

27 Mellyeket ő meg haluán, meg rémüluén elméiében kętségbe eſéc, mert nem vgy történt vólna Izraelnec dólga à mint ő akarta vólna, ſem vgy lőn mint az kiraly néki paranczolta vala.

Lyſias eſmet nagy haddal megyen Ieruſalem ellen.

28 Ez okaért az kőuetkező eſtendőben azon Lyſias hatuan ezer válogatot gyalogokat gyűyte és őt ezer louagokat, hogy ez erőuel Ieruſálemet meg venné.

29 Ménénec pedig Idumęaba, és midőn tábort iártanac vólna Bethſuranál, eleikbe méne Iudas tíz ezer férfiackal.

30 Es látuán az hadnac nagy ereiét, imátkozuán igy ſióla: Aldandó vagy Izraelnec meg ſiabaditóia, ki az te ſiólgádnac Dáuidnac kezeáltal az hatalmaſnac ereiét el törted, és az kiuől való pogányoknac hadát Ionataſnac Saul fiának és az ő apródgyának kezébe adád.

1 Reg. 17. & 14.

31 Ez ſokaſágotis rekezd az te népednec Izraelnec kezébe, hogy meg ſiégyenedgyenec az ő hatalmaſſágokban és louagokban.

32 Boczás röttenéſt ráioc, és az ő ereieknec bátorſágát erőtelenicz meg, hogy ez ő romláſokon álmélkodgyanac.

33 Verd le őket az téged ſieretők nec fegyueréuel, és diczéreteckel tiſtellyenec tégedet mindnyáián az kic iſméric ez te neuedet.

Iudas maſodſiora meg veri az Lyſias hadat.

34 Az vtan meg ütközuén, az Lyſias hadaból őt ezer férfiac húlánac el, az többi mindnyáián ő előttőc meg futamánac.

35 Lyſias pedig minec vtánna látá az ő hadának futamáſát, és az Iuda hadának bátorſágát, hogy erőſſen mind élni mind halni kęſi vólna, Antiochiába viſſza tęre, idegen vitęzeket gyűyt vala, és anni ſiámú fereget állatuán mint az előbbi, gondolkodic vala iſmét azzal Iudęára menni.

36 Iudas pedig és az ő attyafiai mondánac: Imé meg romlottanac az mi ellenſéginc, mennyűnc fel az ſient helynec tiſtitáſára, és vijtáſára.

37 Es mind egéſi táboroſtól egy be gyűluén, az Syon hegyére menénec fel.

38 Ackoron látác hogy az Sanctuarium el puſitúlt, és az óltár meg ferteztetett, és hogy az kapukis meg égettettec, és veſſiőc nöttec mint egy berekben, auagy valamelly hegyben, és az Papoknac házaczkáiokis el rontattac.

39 Ez okaért meg ſiaggatuán ruháiokat, nagy ohaytáſt tönec, és feiekre port hintuén.

Az Iudas Machabeus meg vijtya, es meg tiztitotya az Ieruſalembeli templomot, melyet az Antiochus Epiphanes meg fertéztetett vala.

40 Artzal búrúlánac az földre, és az iel téuő trombitákkal trombitálánac, és mennybe fel kiáltánac.

41 Ackoron Iudas férfiakat rendele kic azoc ellen hartzolnánac, kic az várat tartyác vala, mig az ſient helyet meg tiſtitanác.

42 Es válaſita ſient életű Papokat, és kic az töruénnec ſieretői vólnánac.

43 Ezec midőn az ſient helyet meg tiſtitottác vólna, és az meg ferteſitetet köueket ki vittéc vólna.

44 Az megfertéſztetet égő áldozatnac óltára felől tanáczkozuán mit kellyen vele czelekedni.

45 Ez lőn ió tanáczoc, hogy azt el rontanác, hogy valamikor gyalázattyokra ne lenne, hogy azt az pogányoc meg fertéſztettéc vólna, ennec okaért az óltárt el rontác.

46 Az kőuét az templumnac hegyén illendő helyre rakác le, mig Prophéta támadna, ki ezekről feleletet tehetne.

47 Egéſi kőueket véuén ezokaért az tőruén ſierint, vij óltárt eppiténec az elſő mellet.

48 Es meg eppituén az ſient helyet, és az templumnac belſő réſzeit, és tornátzit meg ſentelék.

49 Annac felőtte az templumnac ſient edénit meg vijtác, és gyertya tartót, és az égő áldozatnac és füſtöléſeknec óltárit, és aſitalt viuén az templumba.

50 Illatozó áldozatokat tőnec az óltáron, gyertyákatis gyuituán az gyertya tartókba az templumot meg világoſitác.

51 Kenyereket téuénec az aſitalra, és az kárpitokat fel vonác, és el végezuén az ő ſierzet dólgokat.

52 Midőn reggel fel keltec vólna, az kilentzedic hólnapnac huſſion őtődic napián (melly Ciſleunec mondatic,) az ſiáz negyuen nyoltzadic eſitendőbe.

53 Aldozatot vinec az tőzzel égő áldozatnac óltárára, mellyet wyonnan eppitettec vala.

54 Az melly napon meg fertéſztettéc vólna azt az pogányoc, azon napon ſienteléc meg az óltárt énekléſeckel, hegedőckel, cinyruſockal, és cymbalmockal.

55 Midőn mind az egéſi köſſég artzúl le búrúluán imádkoznéc, és azt á ki ió ſierenczét adott vólna az egbe magaſitalnác.

56 Es az óltárnac meg wijtáſát ſientéléc nyáltz napig, mellyekbe égő áldozatokat áldozánac nagy örömmel, hálá adáſnac és diczéretnec áldozattyát áldozuán.

57 Az templumnac eleiét arany koſiorúckal, és kerekdéd róſa formáckal ékeſitéc, és meg wijtác az kapukat és az házakat, aytókat czináluán azokra.

58 Ackoron az nép között felőtte nagy örőm vala, és az pogányoknac gyalázattya el vétetéc.

Ünnepet rendel Iudas, az templumnac meg tiſztitasanac emlekezetire.

59 Iudas pedig az ő attyafiaiual és az egéſi Izraelnec ſokaſágáual el végezé hogy az meg ſentelteteti óltárnac napia minden eſtendőnként, az Ciſleu hólnapnac huſſion őtődic napiától fogua nyoltzad napig örömmel és győ nyörűſéggel ſentelteteték.

60 Es azon időben az Syon hegyét minden felől nagy magas kő fallal és erős tornyockal környűl véuéc: hogy ha valamikor reá mennénec az helyekre az pogányoc, el ne tapodnác azokat, úgy á mint az előtt czelekedtec vala.

61 Es örzéſnec okaért ott sereget helhezteténec, és vgyan añac

óltalmára

Ciſleunec nevezte azt az hauat melyet mi Decembernec az az kilenzedic hónapnac mondiuc.

óltalmára Bethſúrat meg eppitéc, hogy az népnec az Idumęuſoc ellen erősſége lenne.

V. *Réſz*

Judas Machabęus az ſoméd pogányokat, kic az Izraelnec romlására igyekeznec vala, meg ronnya. Az Timotheuſt meg veri. Ephron városát mindeneſtől el rontya mikor azon őtet hadával által nem bocsátánác, Joſeph et meg veri az Gergeſas. Judas az pogányos közőttis hadakozic, ſerencsésen, és azoknac baluányokat rontya.

1 LŐn kedig, hogy mikoron az környül való pogányoc meg értettec vólna, hogy az óltár meg eppitetett, és az Sanctuárium, mint az előtt vólt, meg vijtatott, felőtte igen boſſſonkodánac.

2 Es az Iácob ki veſitéſe felől miuel hogy köztöc lakoznéc, tanáczot tartánac: és kezdénec az nép közzül némellyeket meg ölni és el veſiteni.

3 Iudas pedig ackor az Eſautól ſzármazot Idumęuſoc ellen hadakozic vala, az Akrabbęuſoc tartományában, miuel hogy azoc az Izraelitákat környül vőttec vólna, kiket igen meg vere, és ioſságokban lákmánt vetuén, őket el veſité.

a) Az Hakan nemzetſégnec Eſau nemzetſégébűl va'oc voltac, voltac azért Edomitac.

4 Meg emlekezéc az a Hakan nemzetének gonoſſágáról is, melly az népnec törül és botránkozáſúl vala, miuel hogy azoknac az úton leſt vęt vala.

5 Ezeket azért várakba ſorituán meg ſiálla, és veſiedelemre rendelé, és azoknac várokat mind az benne valóckal megégeté.

6 Onnat által ménuén az Ammonitáknac nemzetére, midőn erős hadat és nagy ſereget találtvólna, kinec hadnaggya vala Timotheus.

7 Meg ütközuén vęlec, ſokſior őket az ő ortzáia előtt meg rontá.

8 Es meg vęuén Gazert az ő városkáiual, Indęaba viſiſia méne.

9 Midőn pedig az pogányoc, kic Gilead tartományában laknac vala, őſſue gyültec vólna az ő határokban lakozó Izrael népe ellen, azoc Dathema erősſégéhöz folyamánac.

10 Onnat leuelet küldénec Iudáſnac és az ő attyafiainac, illyen ſzóual: az mi romláſunkra őſſue gyült az mi környülünc való pogányſág.

11 Reánc készülnec és meg akariác venni az melly erősſégbe ſzaladtunc, azoknac hadánác pedig Timothęus hadnaggya.

12 Moſt ez okaért ſegitſégül jöuén ſzabadits meg minket az ő kezekből, mert mi közzülünc ſokan el veſtec.

13 Es az mi attyánc fiai, az kic Tob vidéken valánac, meg ölettettec azoknac feleſégec, gyermekec és marhájoc rabſágra vittettec, és közel ezer férfiac ölettettec meg.

14 Midőn még az leuelet oluaſnác, imé más hîr mondóc iőuénec Galilęaból meg ſaggatot ruháckal, kic vgyan ollyan hîrt beſzéllénec.

15 Monduán: Mi ellenűnc Ptolemaisból, Tyrusból és Sydonból, mind az egéſz Galilęának idegen nemzetſége őſſue gyűlt, hogy minket meg emésſzenec.

16 Melly hîrt mihelyen Iudas és az nép meg halla, nagy gyűléſt hirdetének, hogy tanáczkoznának mit czelèkednének azockal az ő attyoc fiaiual, kic az veſzedelemben forgánának, és az ellenſégtől rontatnának.

17 Ackor Iudas Simonnac az ő báttyának igy ſzóla: válaſſz magadnac férfiakat, kickel el ménuén az te attyád fiait kic Galileában vadnac, meg ſzabadiczad: én pedig és az én őczem Ionathas Galaadba mégyűnc

18 Ioſephet pedig Zachariasnac fiát, és Azariáſt az maradéc haddal, hadnagyúl az Iudęaban léuő népnec őrizéſére hagyá.

19 Es nékic meg hagyá hogy az nép előtt lennénec, és meg ne viwnánac addig az pogányockal mig ő meg tęrne.

20 Es mikor Simon mellé három ezer férfiakat válaſztattac vólna, kickel Galilęába menne, Iudánac pedig Galaadba nyoltz ezer férfiac.

21 El méne Simon Galilęába, és midőn ſokſior meg hartzolt vólna az pogányockal, azokat meg rontuán, és el futámtatuán ſzintén Ptolemais kapuiáig űzé.

22 Es le váguán az pogányoc közzűl vgy mint három ezer embert, és meg foſituán őket.

23 Fel véuén azokat kic Galileában és Arbattaban valánac mind feleſégeſtől és gyermekeſtől, minden marháiockal egyetembe, nagy örömmel Iudęába viué.

24 Touábba Iudas Machabęus, és az ő ęcze Ionathas, által keluen az Iordánon, és harmad napig menuén az puſztán.

25 Az Nabathęuſokra találkozánac, kic békéuél ménének eleikbe, és meg beſzéllénec mindeneket az mellyec eſtenec vala Galaadban az ő attyokfiain.

26 Es hogy ſokan közzűlőc Botzraba, és Boſorba, Alemisba, Hasbonba, Magedba, és Carnaimba (mellyec erős és nagy városoc valánac.)

27 Es az több Galaadnac városiba ſiorittattac vólna, kiket holda kelue el végeſztéc hogy ráioc viuán az erősſégeket, és mind meg foguán őket egy nap el veſzeſſéc.

28 Ez miatt meg fordúluán Iudas az ő hadáual, mindgyárt az puſzta útára ereduén Bozra város felé, meg véué az várost, és fegyuerrel le váguán minden férfiakat, ésaz városnac minden gazdagſágát el takarituán, azt tűzzel fel gyuyta.

29 Mi-

29 Mikor onnat éjjel el indúltanac vólna, mintha erősségbe akarna menni.

30 Minec vtánna reggel meg virrada, sjemeket fel emeluén, imé nagy és sámlálhatatlan népet látnac vala, kic laytrákat és kosokat visinec vala, az erősségnec meg véuésére, és őket ostromlyác vala.

31 Láruán ez okaért Iudas hogy immár el kezdtéc vólna az hartzot, és hogy az városnac kiáltása trombitáckal és röttenetes kiáltásal az egig fel menne.

32 Az ő hadának férfiait inté, monduán: Ma viaskodgyatoc (vgy mond) az ti attyátoc fiajért.

33 Es három seregbe osioluán, az oknac hátocmegett meg fuuallác az trombitát, és könyörgéssel fel kiáltánac.

34 Mellyből az Timotheusnac serege meg értuén Maccabeusnac jelen vóltát, el futánac ő előtte: és ő tőle igen meg veretuén, az napon azoc közzül nyoltz ezer férfiac vágattatánac le.

Mitzpara. 35 Onnat Masphara tere, mellyet meg véuén el foglalá, és minden benne lénő férfiakat meg öluén és el dúluán, tűzzel gyűytá fel.

36 Ismég el ménuén onnat el foglalá Hasbont, Magedot, és Bosort, és Galaadnac több városit.

37 Touábba ez dólgoc meg léuén, Timotheus más hadat gyűyte: és midőn tábort iárt vólna Raphon ellenében az patakon túl.

38 Iudas az tábort meg kimleni külde, kic illyen hírt hozánac néki: minden pogányoc kic környülünc laknac ő hozzáioc gyültenec felőtte nagy haddal.

39 Az Arabiabéliketis segitségől hozzáioc fogadtác, és az patakon túl iáruán táborokat, késsiec haddal te reád iöni. Midőn pedig Iudas eleikbe menne.

40 Timotheus az ő hadának vezérinec igy sióla: Mihelyen Iudas az ő hadáual közelgetend az patakhoz, ha elöb iöuend által mi reánc, nem birhattyuc meg őtet: mert erőuel erősb lésien.

41 Ha pedig meg röttenuén, az folyó vizen túl iárand tábort, mi költözködgyünc által ráioc, és győzödelmesec lésünc.

42 Mikor pedig Iudas az patakhoz közelgetet vólna, meg állatá az tábor mestereket az patáknál, és meg paranczolá nékic, senkit ne hadgyátoc táborba siállani, hanem mindnyáián hartzra által mennyenec.

43 Es illyen módon az ellenségre elöb méne által, és minden sokasága vtánna méne, és el siélledénec ő előtte minden pogányoc: kic midőn el hányuán fegyvereket, sialadtac vólna az kapolnába, melly Carnaimban vagyon.

44 Meg

44 Meg vévén az várost, az kapolnát mindeneckel kic abban vala lánac, tűzzel gyuytá fel. Eképpen forditatéc el az Carnaim, és immár nem álhatnac vala meg azoc az Iudáſnac előtte.

45 Ackoron ősſue gyűyté Iudas mind az Izraelitákat kic Galaadban valánac, kiczintől fogua nagyig, mind az ő feleſégeckel és gyermekeckel, és minden marháiockal mint egy tábort, hogy Iudeaba mennénec.

46 Es midőn Ephronig iutottac vólna, (melly az útba nagy város és erős) és attól ſem iob ſem bal kęzre nem tęrhetnénec, hanem annac közepin vólna az út.

14 Es annac lakozói őket el rekeſitettéc vólna, és az kapukat bę raktác vólna kőueckel, küldé ő hözzáioc Iudas, kic ſiép ſióual.

48 Mondónác meg: Engedteſſéc meg által menetelünc az ti földeteken, hogy az mi házánkba mennyünc: ſen ki ſemmi boſiſiúſágot néktec nem téſien, hanem czac által mégyünc. De azoc nem akaruán meg nijtni.

49 Mikoron ki hirdette vólna Iudas az kiáltó által az hadban, hogy az ki minęmő helyen meg állot vólna, néki menne.

50 Néki ménénec az vitęzec, és az várost mind az egéſi nappal és az éjiel viuác, melly midőn az ő kezekbe adatott vólna.

51 Minden férfiui magot fegyuerrel le vágatá, és fundamentomától fogua azt el forditá: és ezenképpen el viuén onnat az prędát, az le vágatott teſteken ménénec az városon által.

52 Es által keluén az Iordánon amaz ſięles mezőre iutánac, melly az Bethſannac előtte vagyon.

53 Iudas pedig az ſeregnec vtóllyát takargattya vala, bátorituán az népet mind az egéſz vton mig Iudeaba iutnánac.

54 Es midőn Syon hegyére iuttottac vólna fel, örömmel és vigaſággal tőuéc égő áldozatokat: azért mert ſenki közzülöc meg nem hólt vólna, hanem mindnyáián ió ſierenczéuel tęrtec vólna meg.

55 Touábba az melly időben Iudas Ionataſsal Galaadban vala, és Simon az ő báttya Ptolemaiſnál Galileában.

56 Ioſeph Zachariaſnac fia, és Azarias az hadnac feiedelmi, meg értuén amazoknac ió ſierenczéieket, és azoktól véghez vitetett hadakat.

57 Sierezzünc mondánac, mijs magunknac neuet, és az mi környülünc való pogányoknac meg rontáſára mennyünc ki.

58 Es eggyűt paranczoluán, ki viuéc hartzra az vitęzeket, kic vęlec valánac, és Iamniára ménénec.

59 Touábba mikor Gorgias az

ðuei-

ðueiuel az városból eleikbe hartzra ki ment vólna.

60 El sieleſiteténec Ioſeph és Azarias, és ſiinten Iudánac határáig üzeténec: el eſénec pedig az napon az Izrael népéből két ezer férfiac, olly igen nagy vala az nép nec futáſa.

61 Azért mert Iudánac és az ő attyafiainac nem engedtec vólna, azt alitván hogy ők nagy dolgot czelekedhetnec.

62 Nemis valánac pedig ezec azoknac az férfiaknac magua közzül valóc, kiknec engedtetet vala az Izraelt meg ſiabaditani.

63 Amaz férfiu pedig az Iudas és az ő attyafiai nagy diczőſéget nyerénec mind az egéſi Izraelitáknál, mind pedig minden pogányoknál, az kikhöz ért az ő neuec.

64 Kic gyakorta hozzáioc folyamnac vala kedueskedéſért.

65 Touábba Iudas az ő attyafiaiual egybe az Dél felől való tartományban lakozó nemzetſegétis meg rontá haddal, és Hebront el veſité, és annac városkáit, es el rontá az ő eppitéſit, és körőskörnyűl az tornyokat fel gyuytá.

66 El indituán az után táborát az idegeneknec földére igyekezuén, Saharim tartományát iária vala.

67 Az időben az városoknac Papiai midőn vitézi módon igyekeznénec czelekedni, vakmerő képpen az hartzra ki ménuén, el veſiénec.

68 Tértié ez okaért magát Iudas az idegeneknec földére Azotusba, kiknec óltárokat el rontá, az Iſteneknec képeit tüzzel meg égetuén, és az városokból nagy nyereſéget el viuén, az Iuda földébe meg tére.

VI. *Réſz*

Antiochus Epiphanes Perſiából meg tértuén, meg hal az vtban, és az birodalmot hadgya az ő fiának Antiochus Eupatornac, ki nagy hadaual ſido orſágra mégyen, Sion várat meg ſzállya és Lyſias tanáczából békeſéget ſerez az Sidockal, melly békeſéget az vtán mindgyáraſt meg háborit.

1 AZonközben az Antiochus király el iáruán az felső orſiágokat, meg érté Perſiának Elymais neuő tartományában, hogy vagyon egy gazdag város, úgy mint az melly aranynyal és ezüſtuel hires neues vólna.

2 Es abban igen gazdag kápolna, kiben vólnának amaz arany öltözöc, pantzéloc és fegyuerec, mellyeket az Macedoniai Alexander, Philöpnec fia, ki elöſier orſiágolt Görög orſiágban, hagyot vala.

3 Ez okaért oda méne, azt az várost akará meg venni és el dúlni, de nem lehete, mert midön az városnac lakozói az dolgot meg értuén.

4 Ő ellenec haddal támadtac vólna fel, meg futamtatuán azoktól, nagy bánattal el méne, viſiſia ménuén onnat Babyloniába.

5 Ackoron hír mondóia méne Perſiába, hogy à melly hada Iudéara ment vólna, meg veretteteť:

6 Es

6 Es hogy az Lyſias, az ki erős haddal kezdette vala az hadakozáſt, elöſſer az Sidóktól meg veretteteti, azoc pedig az vtán fegyuerrel és hatalomual, és az meg vert tábornac ſoc nyert prédáiual igen meg neuekedtec vólna.

7 Annac felötte hogy el rontottác vólna az vtálatoſságot, mellyet ö amaz Ieruſálembéli óltáron czinált vólna, és az ſient helyet az elöbbi formára, és az ö városát Betſurat nagy magas kö falackal meg keritettéc vólna.

8 Ez ſzókat haluán az király el remöle, és felötte meg háborodván fekünni eſéc, és keſerüſségében meg betegedéc, hogy az dolog nem az ö akarattya ſierint eſett vólna.

9 Es mikor ott ſoc napig mulatot vólna, meg öregbedvén az ö nagy betegſége, alitá hogy néki meg kellene halni.

10 Ackoron minden barátit hoz zá hiuán, az álom (vgy mond) az én ſiemeimet el hatta, és az bánat miatt elmémbem meg fogyátkoztam.

11 Igy gondolkodom magamban, minçmö nyomoruſágba iutottam én, és minçmö veſiedelemnec habiaiba eſtem, az mellyekben moſt forgoc, én ki bóldog és böczületes valéc az elött, az én hatalmamban.

12 Moſt pedig mikor meg emlekezem az gonoſſagokról mellyeket Ieruſálemben czelekedtem, midön minden ott léuö arany és ezüſt edényeket el vittem: és annac felötte ſiólgaimot el küldöttem, kic el veſitenéc az Iudçánac lakozóit, kic ſemmit affçlét nem érdemlettec vólna.

13 Ez veſiedelmec iſmérem hogy azért törtentenec raytam, és imé nagy keſerüſséggel veſiec el, itt ez idegen földön.

14 Es midön barátinac éggyiket, tudni illic Philöpöt elö hiuán, egéſi orſágán föué tette vólna.

15 Néki aduán az Coronát, és az király ruhát az gyürüuel egybe, hogy az ö fia az Antiochus tanitatnéc és neueltetnec az birodalomra.

16 Meg hala ott Antiochus ſiáz negyuen kilentz eſztendöben. *Antiochus Epiphanes ho lala.*

17 Mihelyen pedig Lyſias à király halálát meg érté, helyébe rendelé az király fiát Anticchuſt, hogy wralkodnéc, és az iſmat fel neuele, kit Eupatornac neueze. *Antiochus Eupator.*

18 Tóuábba az kic az várat biriác vala, az Izraelitákat igen ſiorongattyác vala az ſient helynél, ſiüntelen romláſokra igyekezuén nékiec, és az pogányoknac eppü léſekre.

19 Iudas ez okaért gondollya vala azokat el veſiteni, minden népét azoknac meg ſtálláſára ki hiuán.

20 Minec vtánna azért öſſue gyüle, környül veué öket ſiáz öttuenedic eſitendöben, ſiámſieriakat és koſokat kéſituén ellenec.

21 El ſialaduán pedig némellyec az ſiállásból, kic mellé adác magokat nemelly Iſtentelen Izraelitác.

22 Es

22 Es az királyhoz ménuén, mondánac: Mig kęſel itéletet tenni, és az mi attyánkfiaiért boſi ſiút allani?

23 Mi el végeſitűc elménkben az te attyádnac ſiólgálni, és az ő paranczolatyán iárni, és hagyáſának engedni. Iólehet az nép közzűl valóc azért idegenettec el mi tőlűnc.

24 Es annac felőtte valakiket mi közzűlűnc találtac meg öltéc, és azoknac ioſiágokban ſiakmáńt vetettec.

25 Nem czac mi ellenűnc kegyetlenkedtec pedig, hanem minden ő határokban lakozóc ellenis.

26 Es imé moſtanis meg ſiállottác az Ieruſálem várát, hogy azt elfoglallyác: annac felőtte à ſient helyetis Bethſurat meg erősſitettéc.

27 Es ha mingyárt nékiec eleiket nem veſied, nagyobbakat tſelekeſinec ezeknél, hogy végezetre őket meg nem győzheted.

28 Mikor ezeket az király meg hallotta vólna, meg haraguéc, és öſſue hiuá minden ő barátit, az ő hadának feiedelmét és az hadnagyokat.

29 Es annac felőtte az ſiomſiéd királyoktól és barátitól, és tengernec ſiigetiből fogadot hadac iöuénec hozzáia.

30 Es tellyeſedéc az ő hadának ſiáma ſiaz ezer gjalogra, és húſi ezer louaſra, hartzra tanitatot harmint kęt Elephantockal egybe.

31 Ezec Idumęán ménuén bę Bethſurat meg ſiáluán, ſoc napig vijac vala àhoz való ſierſiámockal: azoc pedig ki ütuén az városból meg égetéc azokat, és ember módon hartzolánac.

32 Ackoron Iudas az vár alól el ſiálla: és midőn táborát Bethzachariánál iárta vólna, az király tábora ellen.

33 Az király ió reggel fel keluén, Bethzacharia felé viué ki nagy erős hadát, és mikor az had ütközethöz rendelue állot vólna, ütközőtet fuiánac.

34 Touabba az Elephantoknac az ſiőlőknec és ſiedreknec vér ſiinyű vízet mutattyác vala, hogy az hartzra ingerlettetnénec.

35 Elosztuán pedig az Elephantokat az hadnac rendi és téſei ſierint, mindenic Elephantot ezer ezer gyalogoc vettec vala környül, kic pantzélokat és értz ſiſakokat viſelnec vala feieken: és mindenic Elephant mellé öt ſiáz válogatot louaſokat adtac vala.

36 Kic mindenűt ott valánac valahól az Elephant vólna: és valamelyre menne, eggy ût mennec vala vęle, és attól el nem táuoznac vala.

37 Erős fa tornyokis valánac azokon az Elephantoknac óltalmazáſokra, mellyec meſterſéggel kötöztettec vala ő reáioc: kikben harmintzketten valánac hartzoluán azokból, az Elephantnac Indiából való vezęréuel egybe.

38 Az több louag ſereget pedig kęt felől állatác kęt ſeregbe, kic

mind két felől ingatnác az hadat azokban az sioroſſágokban, és meg tartoſitatnác.

39 Valameniſier pedig az nap az ő fényét az aranyas paiſokra vetné, fénlenec vala azoktól à hegyec, és mint az égő ſiöuetnekec fénlenec vala.

40 Ecképpen az király hadának eggyic réſie az hegyeknec teteié'g terieduén, egy réſie az völgyben, ockal és renduel mennec vala.

41 Es röttegnec vala mindnyáián valakic annac az ſokaſágnac ſiauát, és à ſeregnec ménéſét, ſ az fegyuereknec zörgéſét hallottác vólna: mert az had felötte igen nagy és erös vala.

42 Touábba Iudas és az ő hada hartzra es ütközetre méne, kiktöl hat ſiáz férfiac vágatának le az király hadából.

43 Amaz Eleazar pedig ki Abaronnac mondatott, midön látott vólna egy Elephantot, kit királi pántzéllal öltöztettec vólna bé, ki mind az több Elephantoknál nagyſággal öregb vala, vélé hogy az király azon vólna.

44 Es midön az ő nemzetének meg tartáſáért, és maga örökké való neuezetinec ſierzéſének okaért reá ment vólna:

45 Reá futaméc nagy bátorſággal az hadnac közepette, és mind iob mind bal kézre czapdoſuán, az ellenſég két felé álla elötte.

46 Es aláia méne az Elephantnac, és azt meg ölé: melly az földre reá döluén vgyan ottan meg hala.

47 Látuán pedig ezec az királynac ereiét, és az ő hadának ſokſágát, fél felé állánac elöttöc.

48 Es à király ſerege, elenkbe fel méne Ieruſálembe: Midön azért az király Iudeába, és az Sion hegyén iárta vólna táborát.

49 Békeſéget ſierze az Bethſurçuſockal, kic ki ménnén az városból, miuel hogy az földnec Szombattyaért nem vólna éleſégec, mellyel az ſiálláſt el türhetnéc.

50 Az király Bethſurat el foglalá, annac meg örzéſeiért népet hagyuán benne.

51 Touabba à ſient ház alatt ſoc ideig lön tábora, helheztetuén oda ſiámſiérijakat, és hadi ſierſiámokat, és köueknec ſ-tüzeknec löuö ſierſiámit, mind pedig nyil löuödözö ijakat és parittyákat.

52 Melly ſierſiámoc ellen amazokis ellenkezö ſierſiámokat czinálának, és ſoc ideig hartzolának.

53 Midön pedig az czürökben ſemmi eledelec nem vólnának, miuel hogy az hetedic eſtendö vala, az takaruáſnac maradékiát pedig azoc emésitettec vólna meg, kic az pogányoc közzül Iudeaba mentenec vala.

54 Az ſient helyen keues férfiac maradának, azért mert az éhſég meg öregbeduén kiki mind házához oſzlott vólna.

55 Touábba mihelyen meg érté Lyſias, hogy az Philöp, kit az király még éltében Antiochuſnac fel neueléſére az orſiágban föué tött vala.

56 Perſia-

56 Perſiaból és Mediából meg tért az haddal, mellyet az király vele el vitt vala, és hogy az orſiágnac gonduiſeléſét magára akarná venni:

57 Hertelenſéggel ſietuén az várból az királyhoz és az fő hadnagyhoz méne, és monda: Naponként el fogyátkozunc, és keues eledelünc vagyon minékünc: annac felötte az melly helyet meg ſiállottunc igen erős, és az orſiág gondgya raytunc vagyon.

58 Moſt ezokaért ez emberekneс kezünket aduán, békeſéget ſierezzünc ő vélec, és mind az ő egéſi nemzeteckel.

59 Es erősſitsüc meg, hogy öc az ő törvényeckel ollyan ſiabadon éllyenec mint az elött: mert az mi tőlünc el veſitett törvényec miatt indúltac haragra hogy ezeket czelekednéc.

60 Tettzéc ez beſiéd mind az királynac, mind az feiedelmeknec: midőn pedig az békeſég ſierzőc hozzáioc botſáttattac vólna:

61 Az békeſégnec állánac az királynac és az fő Wraknac hiteckel: ezec után midőn azoc kimentec vólna az erősſégből.

62 Az király bé ménuén à Syon hegynec erősſégébe, és az helynec eppitélét ſemleluén, az ő hitét meg ſiegé, és paranczolá az kő falt minden felől el rontatni.

63 Az vtan nagy ſietſéggel el méne: és Antiochiaba meg téruén, midőn az város wraſágában találta vólna Philöpőt, környül véuén őtet és az városſt, erőuel véué meg.

VII. Réſz.

Meg öli az had népe Antiochus Eupatort mind Lyſiaſſal egybe, Wralkodic ő helyette Demetrius az Seleucus fia, ki Bachideſt az lator Alcimuſſal Sido orſzagra küldi nagy haddal, kic az Izraelt nyomorgattyác. Az Bachideſnec meg tzreſe vtan küldi oda Nicanort, kit az Iudas meg öli az hartzon.

1 SZáz ötuen éggyedic eſiten döben, Demeter Seleucus fia ki ménuén Romából, keueſed magáual méne az tenger mellet való *Tripolis nevű városba, az mint iſmeretes.* városba, és ott Wralkodéc.

2 Történéc pedig hogy mikor ő bé menne az ő eleinec királi házokba, az had Antiochuſt és Lyſiaſt meg fogná, hogy öket hozzá vinné. *Demetrius Seleucus fia.*

3 De midőn ő à dolgot meg értuén meg tiltotta vólna, hogy azokat eleibe ne vinnéc.

4 Az had öket meg ölé, és az orſiágnac királi ſiékét Demeter el foglalá.

5 Ackoron hozzá ménénec az Izrael népe közzül való gonoſi és Iſtentelen emberec, kiknec Alcimus vala hadnággyoc, ki az Papſágot kéuánnya vala. *Alcimus.*

6 Ezec az köſſéget à király elött illyen ſiókal vádolác: Iudas és az ő attyafiai meg öltéc mind az te hiueidet, és minket házánkból ki üztenec.

7 Moſt ezokaért boczáſs olly embert kinec higy, ki oda ménuén, minden veſiedelmet meg nézzen, mellyet mielt ő mi raytunc és az király tartományán, és azokat meg bünteſſe mind azockal egybe, kic nékiec ſégitséggel vóltanac.

Bachides.

8 Ackoron à király el válaſitván Bachideſt az királynac hiuét, ki az vizen túl wralkodic vala, és az orſágban nagy ember vala, és az királyhoz hiuſéges: azt küldé el.

9 Es vçle amaz Iſtentelen Alcimuſt, kinec rendelé az Papſágot, és paranczolá hogy az Izraelitákat meg bũntetné.

10 El ménuén ez okaért, és nagy haddalbç ménuén az Iuda földébe, kõueteket boczátánac elõttõc Iudáshoz és az õ attyafiaihoz, hizelkedõ álnoc kõuetſéggel.

11 De azoknac beſiédének, nem engedének, miuel hog átnác hog nagy haddal iõttenec vólna.

12 Gyũle ez okaért Alcimushoz és Bachideshõz az Iraſtudóknac bizonyos ſiáma és ſerege, hogy neminçmõ illendõ dólgokat kéuánnának.

13 Az Izraelitác között pedig az Aſsidçuſoc valának elsõc, kic békeſéget kérnének tõlõc.

14 Mert igy ſiólnac vala: Papi ember iõt az haddal az Aaronnac nemzetiből, ki ſemmi boſſúſút nem fog tenni raytunc.

15 Ezeckel az (Alcimus) békeſégeſſen beſiélle, és erõs esküuéſſel fogadá, hogy õ nékic ſ az õ barátyoknac ſemmi ártalmokra nem igyekeznéc.

16 De mikor néki hittéc vólna, azoc közzül hatuan férfiakat fogánac meg, és meg õlé ázokat egj napon amaz mondás ſierint.

Pſalm. 29.

17 Az te ſientidnec teſteket és azoknac véreket Ieruſálem környül ki ontottác, és nem vala ki õket el temetné.

18 Ez okaért õ tõlõc meg rõttene az egéſi köſſég: mert vgy mondnac vala hogy õ beñec ninczen ſemmi hit és igaſſág: mert az fogadot ſiõuetſéget és erõs eſküuéſt meg ſiegtec vólna.

19 Touábba Bachides midõn el hagyuán Ieruſálemet táborát iárta vólna Bezaithnál, el küldvén meg fogata ſokakat az hozzá fotottac közzül, kic õ vçle valának, és az köſſég közzülis némellyeket, kiket meg õletuén egy kútba hányatá.

20 Az vtán Alcimuſnac hagyuán, az orſágot, és az õ ſegitſégére való vitézeket hagyuán, õ maga az királyhoz viſſza méne.

21 Alcimus pedig az fõ Papſágért tuſakodic vala.

22 Kihõz gyũluén mind az õ nemzeteknec háborgatói, az Iudának földét el foglalác, és Izraelnec nagy veſiedelmet hozának.

23 Látuán ezokaért Iudas à nagj nyomoruſágot, mellyel Alcimus az õ vçle valóckal egybe kegyetlenbbül illetïc vala az Izrael fiait az pogányoknál.

24 Ki ũté gyakrán körõskörnyül az Iudçának minden határira, és meg bũnteté amaz el ſiakadott férfiakot, vgy hogy az tartománnac rabláſától magokat az vtán meg tartoztattác.

25 Minec vtánna pedig Alcimus látná Iudaſt az õueiuel hatalmasbnac lenni, és hogy azoc ellen magát meg nem óltalmazhatna, meg tçruén az királyhoz erõſſen bç vadlá õket.

26 Ennec

Nicanor. 26 Ennec okaért az király à Nicanort boczátá ki, az ő fő emberi közzül éggyiket, ki az Izraelitáknac ellenſége és gyülölője vala: és néki paranczolá az népnec tellyeſſéggel való el veſitéſét.

27 Midőn ezokaért Nicanor nagy erővel Ieruſálemre ment vólna, Iudáshoz és az ő attyafiaihoz külde, kic téttetet bekeſégnec álnoc czalárd beſiédiuel igy ſiólnának.

28 Ne légyen köztünc ſ köztetec valami hartz, keueſed magammal mégyec, hogy békeſégben láſſam az ti ortzátokat.

29 De mindőn az Iudáshoz ment vólna, békeſéggel köſiöntuén egy máſt, az ellenſég el akarta vala Iudaſt ragadni.

30 Ez dolgot meg iſméruén Iudás, hogy czalárdſággal ment hozzáia, meg röttene tőle, és nem akará többé az ő ortzáiát látnia.

31 Minec vtánna pedig eſiébe véué Nicanor, hogy az ő tanátſa nyiluán vólna, eleibe méne Iudáſnac Capharſalamahoz.

32 Es meg halánac az Nicanor hadából öt ſiáz férfiac, az maradéka pedig az Dáuid városába futánac.

33 Hogy ez dolgoc pedig lönec, midőn az Nicanor fel ment vólna Syon hegyére, ki ménénec ő hozzá az Papokba az ſient helyből, és az népnec vénei közzül, kic őtet békeſéggel köſiöntenéc, és az királyért való áldozatot néki meg mutatnác.

34 De ő meg czufolá és meg neueté őket, és meg fertezteté keuélyen ſióluan nékiec.

35 Mégis eskűuéc és nagy boſiſienkodáſſal monda: Ha moſt kezembe nem adatic Iudas és az ő hada, mihelyen békéuel meg iőuendec, fel gyuytom ez házat. Es egyetembe nagy haraggal ki méne.

36 Ackoron bę ménuén az Papoc, az óltár és templum előtt áluen, ſiránac, és mondánac.

37 Te válaſitottad ez házát, hog az te neuedről neueztetnéc, hogy az te népednec imádſágának és könyörgéſének háza lenne.

38 Ally boſiſiút ez emberen és az ő hadán, hogy fegyuerrel öletteſſenec meg: emlekezzél meg az ő átkokról, és ne adgyad hogy meg maradhaſſanac.

39 Ki ménuén ezokaért Nicanor, Bethoronba járá táborát, kinec eleibe ménénec az Syriából iött hadac.

40 Iudas pedig Adaſisba járt vala tábort három ezer férfiackal, holot imádkozéc Iudas, és monda:

41 Régen azoc kic az Sennacherib királytól küldettenec vala, mi- 4. Reg. 19. Eſai. 37.
dőn gyalázatoſſan ſióltanac vólna, fel támaduán az te Angyalod ſiáz nyoltzuán öt ezert ölé meg közzülöc.

42 Azonképpen törd meg mais ez hadat mi előttünc, honnat tanullyác meg hogy ő az te ſientſegid ellen gonoſul ſiólot, és őtet az ő gonoſſágáért iteld meg.

Adar hónac tizenharmadic napiát az Machabæus az ellenségen való diadalmokat vészi.

43 Az után meg ütközuén az hadac, az Adar hólnapnac tizen harmadic napián, meg veretéc à Nicanor hada, és ő maga eléc el-elsőbeis abban az hartzban.

44 Kit mihelen látá az ő serege hogy le vágattatot, el hányuán fegyuereket futásnac adác magokat.

45 Es azokat egy napi iáró földig Adasistól fogua siinte Gazeráig üzéc, üzésre való ielt fuuán ő vtánnoc trombitáckal.

46 Ki támadnac vala pedig minden felöl Iudánac minden faluiból, añira hogy éggyic rend beliektől meg menekeduén, más rendbeli ellenségre akadnánac: ezenképpen mindnyáján fegyuerrel öletének meg, úgy hogy ő közzülöc czac egy sem sialadott el.

47 Es ecképpen soc prédát nyerének, az Nicanornac feiét pedig és iob kezét mellyet keuélyen nyuytot vala ki, el vágác: és azt Ierusálemhöz viuén fel fügesité.

48 Az nép kedig igen örüluén, az napot mint nagy örömnec napiát innepléc.

49 Es azon napot minden esztendönként az Adar hólnapnac tizen harmadic napián innepleni rendeléc.

50 Ecképpen az Iuda földe keués napokig meg nyugouéc.

VIII. Rész.

Iudas Machabeus meg értuen az Romabeliecnec nagy hatalmasságokat, és minden ellenségeken való diadalmokat, és hogy az kic hozzaioc folyamodnac azokat oltalmoc ala veszic; követeket küld hozzáiok, hogy ő-ter az ő barátságokba vennéc, mellyet azoc még miuelnec, irtz táblára iruan az követségec, és azt Iudasnac külduén.

1 MEg hallá pedig Iudas az Romaiaknac hireket neueket, hogy igen erőssec vólnánac, és hogy könnyen megenged néc mind azokat, az mellyeket ő tölöc kérnénec, és barátságot szerzenénec azockal, kic ahoz folyamodnánac: hogy gazdagsággal és erőuel nagyot tehetnénec.

2 Meghallá az ő hadokatis, nagy hirrel neuel és vitéssiggel viselt dolgokat az Gallusoc ellen, kiket meg győzuén magoknac adó fizetöcké töttec vólna.

3 Annac felötte valamit miueltec vólna Hispania tartományában, miképpen birnác az ott való arany és ezüst bányákat, az egési tartomány tanáczal és nagy bátorsággal mi módon győztéc meg, és birodalmoc ala hattottác, noha az à hely ő tölöc igen messie vólna.

4 Annac felötte hogy az királyokat, kic haddal mentec ráioc az földnec végeiről, meg vertéc, és nagy veszedelemuel illettéc, az többitől pedig adót vennénec minden esztendönként.

5 Azoc között hogy meg az Philöpötis, és Perseus az Cithieusoknac királlyát, és az többitis kic fegyuerrel mentec ellenec, öc meg vertéc, és hatalmoc alá vetettéc.

6 Azoknac száma közzül való vólt amaz nagy Antiochus az

Asiánac

Asiának királlya, ki mikor viaskodni ment vólna az Romaiac ellen, száz és húsz Elephantockal, louagockal, siekereckel, és nagy erőckel, azoktól el sięlesítetett és meg veretett.

7 És mikor eleuenen el fogatta tot vólna, parantsolác hogy mind ő, mind az ő vtánna valóc az országban, nagy adót fizessenec, és zálagot adgyanac.

8 Es hogy vgyan azonoc el ósituán Asiat, India, Media, Lydia, tartománit, és az melly kies országoknac részét Antiochustól el vettenec, Euménes királynac adtác.

9 Midőn pedig az Görögöc el végeztéc vólna, hogy ő reáioc támaduán el vesessécc: ők mihelyen az dolgot meg ertettéc.

10 Egy hadnagyot azoc ellen külduén, az haddal meg ütközuén sokakat le váguán meg öltenec közzülöc, soc foglyokat vittec el, az ő feleségeckel, gyermekeckel, és prędát nyeruén azoknac földöket őuecké tettéc: annac felötte az ő eppületeket el rontottác, es őket el raboluán rabocká tettéc mind ez napiglan.

11 Annac felötte az töb országokat, és sźigeteket, mindeneket valakic ellenec állottanac, el pusztitottac és aláioc vetettéc.

12 Az ő baráttyockal pedig, és azockal kic vęlec eggyet értettenec, barátságossan éltenec, és azt meg tartottác: ecképpen mind az közel való országokat, mind az mesśie valókat őuecké tettec, és hogy mindenec röttegnénec ő tölöc, valakic hallanác az ő neueket.

13 Valakiket annac felötte ők meg akarnánac segiteni, és országot birni, azoc birnác az országot, és visiontag valakiket országokból ki akarnánac üzni, azokat ki üznéc, és hogy felötte igen fel magasitaltattac vólna.

14 Mind az által mind ezekbenis nem viselne senki közzülöc fején Coronát, anagy veres barsónba nem öltöznéc, mellyel magát felségre tartaná.

15 Hanem hogy tanáczbéli embereket válogattác vólna magoknac, mellybe három száz és húsz férfiac tanáczkoznánac minden nap az kösség állapáttyáról, hogy azt meg ékesitenéc.

16 Es hogy az ő feiedelemségeket egy emberre biznác minden esitendőnként, ki wralkodnéc minden ő földőkön, kinec mondásához halgatnác mindnyáian, sem irégység sem másnac tisteségénec kéuánása sem vólna ő köztöc.

17 Iudas eñec okaért válasituán Eupolemust az Iánosnac fiát, ki Accotznac fia vala, és Eleazarnac fiát az Iasont, Romaba küldé, hogy barátságot és társaságot, sierezne az Romaiackal.

18 Hogy ő tölöc attól az sólgálatnac igáiától meg szabaditatnánac, mellyel az Görögöknec birodalmától láttyác vala az Izraelt siorongattatni.

19 Ezec Romába ménuén nagj hoſſiú vton, minec vtánna az tanácz közzé bę menſec vólna, igy kezdéc el az beſiédet.

20 Az Iudas ki Maccabęuſnac neueztetic, és az ő attyafiai, és mind az egéſi Iuda népe minket hozzátoc küldöttenec, hogy társaſágunc, és békeſégünc légyen veletec, és az ti társaitoknac és barátitoknac ſiáma közzé iratta ſſunc.

21 Ez nékic à beſiéd kedues lön.

22 Es ez az leuélnec máſſa mellyet çrtz táblákon irua küldénec Ieruſálembe, hogy az Sidoknál, lenne az békeſégnec és társaſágnac bizonſága.

23 Iól légyen dolgoc az Romaiaknac, és az Sidóknac mind tengeren mind földön öröcké, fegyuer és ellenſég táuól légjen tőlöc.

24 Mind az által ha had támad elöſiör az Romaiakra, auagy akar melly társokra minden ő birodalmokban.

25 Segitſéggel menyen nékic à Sido nemzet tellyes ſiiuel, az mint annac ideiét eleikbe iriác és adgyác.

26 Sem búzát ne adgyon az ellenſégnec, ſem fegyuert, ſe pénzt, auagy haiót ſe adgyon, az mint az Romaiaknac tetzendic, kiknec parantſolattyokat meg tartſác: aiándokót nem véuén az ellenſegtől.

27 Haſonlatosképpen pedig ha elöb léſien bada az Sido nemzetnec, nagy hiuſéggel ſegi ſéget adnac az Romaiac, az mint az idő intendi öket.

28 Es az ellenſégnec ſem búza ő tőlöc nem adatic, ſem fegyuer, pénz, haióc, az mint az Romaiaknac iónac láttatic lenni, és ez meg irt dólgokat minden tſalárdſág nélkül meg tartyác.

29 Illyen ſióckal tőnec kötéſt az Romaiac az Sido nemzettel.

30 Hogy ha ez igékhöz el végezendnec ezec, auagj azoc vala mit adni, auagy el venni azokból egy más akarattyából czelekedgyéc azt, és állandó légyen valamit hozzá téſinec, auagy azokból el veſinec.

31 Touábba az boſſiúſágokról, mellyeket mielt Demeter az Sidokon, illyen ſióual irtunc néki: Miért nehezitetted meg az az te igaddal az mi barátinkat, és társainkat az Sidókat?

32 Bizony ha hozzánc iönec te ellened vijonnan, az ő igaſſágokat fel fogiuc, és hadat támaſitunc ellened mind földön vizen.

IX. Réſz.

Az Nicanornac holra után eſmét el küldi Demeter király Bacchideſt és Alcimuſt a Sidóc ellen, kic meg öſſe Iudas Machabęuſt kit az ő attyafiai ſiratnac és el temetnec. Feiedelemmé téſic Ionathast, Ionathas igen meg veri az Mouabitákat. Meg harczol az Bacchideſſelis, ki az után haza mégyen. Alcimus meghal. Bacchides eſmét meg tér Sido országra, és meg veretic Ionathaſtul, &c.

1 MInec vtánna pedig meg értéDemeter, miképpen viſelte vólna Nicanor hadát az ő ſeregéuel, vijonnan el küldé Bacchideſt és Alcimuſt Iudęába, és

melléiec

mellétec adá az ő válogatot fő hadát.

2 Ezec azért el ménuén Gilgal felé való vton, tábort iárának Ceſuloth ellenébe az ſic mezőn, és azt meg véuén ſoc embereket ölénec meg.

3 Annac vtánna az ſiáz ötuen két eſtendőnec első hólnapián, táborokat Ieruſálem alá indi-tác.

4 Es el indúluán Bethzechahoz iutánac húſi ezer gyaloggal, és két ezer louaſſal.

5 Iudáſnac pedig álló ſerege Hapaſában vala, három ezer válogatot férfiac.

6 Kic mikor az hadnac nagy ſokaſágát láttác vólna, felötte meg röttenénec, és ſokan el oſilánac à táborból, vgj hogj nyóltz ſiáz férfiaknál töb ſenki nem maradna.

7 Látuán ezokaért Iudas hogy az ő hada el oſilot, mikor az ellenſég ötet ſorongatná, és meg röttent vólna, mivel hogy nem vala ideie azoknac viſiſa gyüytéſére.

8 Monda azoknac az kic meg maradtac vala, kellyünc fel és támadgyunc az mi ellenſéginkre, ne talám meg verhettjüc öket.

9 De azoc röttentic vala attól ötet, és mondánac: Semmiképpen nem verhettyüc meg, söt inkáb ez moſtani időben életünkre gondollyunc: Tęry meg, mert az mi attyánc fiai el oſilottanac: és mi meg verhetnöké ezeket, holott ezac keueſen vagyunc?

10 Es monda Iudas: Táuól légyen én tőlem hogy ezec előtt el fuſſac, miuel hogy az mi napunc el iött, hallyunc meg bátorſággal az mi attyánc fiaiért, és az mi ditsőſégönknec ne hadgyunc gyalázatot.

11 Azonközbe az táborból ki indúla az had, és meg álla ezec ellen. Vala pedig az louag két réſire oſitua, és à had előtt mennec vala az parittyáſoc és nyilaſoc, kic mindnyáián erős hadakozó férfiac valánac.

12 Bachides pedig az hadnac iob ſiaruába vala: Egybe ütközénec azért mind à két felől való ſeregec, minec vtánna trombitákat futtác vólna.

13 Mert meg fuallác az Iudas vitęzijs az trombitákat, annira, hogy à föld az hadaknac zengéſe miatt rongene, és hartzolánac reggeltől fogua eſtuéig.

14 Látá pedig Iudas hogy Bachides és az hadnac erőſſége iob felől vólna, hozza czatlác azért magokat az erős bátorſágos ſiuő vitęzec.

15 Es meg futamtatuán az iob felől való hadat, az futókat ſiinte Aznoth hegyeig üzéc.

16 Touábba az kic az bal kęz felől való ſiaruon valánac, midőn láttác vólna hogy az iob felől való had meg futamtatot vólna, hatúl vęuec Iudáſt és az ő társait.

17 Meg ſulyoſoduán pedig az hartz, mikor mind két felől egy máſt váguán sűrön húllanánac.

IVDAS Machabeus halala.

19 Iudaſis meg hala, és az többi el futamodánac.

19 Acko-

19 Ackoron Ionathas és Simon fel véuén Iudáſt az ő attyoc fiát, az ő eleſeknec koporſoiába téuéc Modinba.

20 Es ſiratác ötet, és ohaytác mind az Izraelitác nagy zokogáſſal, és ſiratác ſoc napokig, ezt monduán:

21 Miképpen eſett el az erös férfiu, Izraelnec meg tartóia?

22 Iudaſnac az ő töb czelekedeti és hadai, és az ő vitęzſégi, és az ő méltóſága, nem irattattac meg: mert azoc felötte ſokac vóltanac.

23 Touábba az Iudáſnac halála vtán, történéc hogy elö mutatnác magokat az gonoſi emberec Izraelnec minden határiban, és minden álnokſág czelekedöc.

24 Vgyan azon időben felötte nagy éhſégis támada, mellyel az tartomány el nyomattatuán, meg hayla (Bachideshöz.)

25 Ackoron Bachides amaz iſtentelen embereket rendelé az tartománnac vrainá.

26 Ezec az Iudáſnac barátit kereſic vala és tudakozzác vala, és az Bachideshöz viſſic vala, ki böntetі vala öket czufoluán azokat.

27 Es az Izrael tákon olly nagy nyomoruſág történéc, mellyhöz haſonló nem vólt, miúlta ő közötc Prophéta nem láttatot.

28 Touábba Iudáſnac minden baráti Ionatháshoz gyüluén, mondánac.

29 Miúlta Iudas az te attyád fia meg hólt, nintſen ő hozzá haſonlatos férfiu, ki az mi ellenſéginknec, és Bachideſnec, ſ az mi nemzetönknec ellenſége vólna.

30 Moſt ennec okaért ma tégedet válaſſtunc, hogy mi fejedelmünc légy ő helyette, és az mi hadakozáſunknac hadnággya. *Ionathas ſi valaztyak ö Simon f tedes lennec az ö helyet.*

31 Ecképpen Ionathan az fejedelemſéget az időben fel véué, és az ő attyafia helyet Iudas helyet lön.

32 Mellyet mikor meg értet vólna Bachides, meg ölni kereſi vala ötet.

33 Ez dolgot meg értuén Ionathas és az ő attyafia Simon, minden hozzá tartozóckal egybe Thecuanac puſtáiába futánac, és táborokat iárác Aſphar tauánac vizei mellett.

34 Mellyett mikor Bachides meg értett vólna, Szombat napon minden ő hadáual által méne az Iordánon.

35 Azonközben mikor Ionathas az ő attyafiát az ſokaſágnac vezęrét à Nabathęuſokhoz az ő barátihoz küldötte vólna könyörgeni, hogy náloc tennéc le álláni az ő terheket, mellyec nála ſokac vólnánac.

36 Az Amri fiai ki ütuén Medebaból, meg fogác Ianoſt, és mind azoknac marháiockal melljec nála valánac meg terheluén magokat, el ménénec. *Medeba az Moabitac vara volt.*

37 Ezec pedig meg léuén meg izenéc Ionathánac, és az ő atyafiánac Simonac, hogy vgyan azon Amri fiainac nagy menjegzöi lakodalmoc vólna, és hog menj aſi ſioſt vinnénec Medebaból, egy

neminę-

neminęmű Chananęuſoc kőzzűl való hatalmas fő embernec leányát, nagy pompáual.

38 Ezokaért meg emlekezuén ezec az ő attyoc fiaról Iánoſról, fel ménénec és el rőytéc magokat az hegynec barlangiában.

39 Ezec pedig fel emeluén ſiemeket, ſoc népet és nagy keſűletet látánac: és hogy az vő legény az ő barátiual és attyafiaiuál eleik be menne nékic, dobockal, orgonáckal és ſoc fegyuereckel.

40 Kikre őc az lesből ki támaduán, ráioc őténec, ſokakot kőzzűlőc le váguán meg ölénec, az többit pedig az hegyre ſialaſitác, és azoknac minden ő gazdagſágokat el nyeréc.

41 Ecképpen az menyekező ſiralomra fordúla, és az vigaſág téuő ſierſámoknac zengéſe iaygatáſra.

42 Ezec pedig az ő attyoc fiának véreiért boſſut áluán, az Iordannac határira vſſa tęrénec.

43 Mellyet mikor meg értet vólna Bachides, és az Iordan partyára iött vólna nagy hadáual ſiombat napon.

44 Ionathas igy ſióla az őueinec: Kellyűnc fel moſt, és az mi életűnkért viaskodgyunc: mert nem vgy vagyon moſt az dolog mint tegnap auagy harmad napon.

45 Mert imé az had ſiorongat minket mind elől ſ. mind hától, és az Iordannac vizei mind két felől, annac felőtte az tóc és berkec, ninczis helye az el ſialadáſnac.

46 Moſt ezokaért kiáltſátoc az menybe, hogy az ti ellenſégtec kezéből meg ſiabadulhaſſatoc.

47 Touábba mikor hartznac állottac vólna, Ionathas ki nyuitá kezét hogy az Bachideſt le vágná, de az el voná magát az fegyuer előtt.

48 Az vtán Ionathás, és az kic vęle valánac az Iordanba ſiögdöſuén, az túlſó partra vſſánac, és ezec nem ménénec által vtánnoc az Iordánon.

49 Le vágatánac pedig az napon az Bachides vitęzi kőzzűl ezerig: ő maga pedig Ieruſálembe meg tęre.

50 Erős városokat eppite Iudęaban, az Iericho erőſſégétis, Emmauſét, Bethoronét, Thammathaét, Pirhatonét, Tappiaét, magas kő falackal, kapuckal és záuorockal (meg eppitéc.)

51 Es hadát hagyá azokban, hog az Izraelt háborgatnác.

52 Bethſura városátis meg erőſſité, és Gazarat és Acrat, azokat néppel és éléſſel meg rakuán.

Acranac meneztetet az Ieruſalem vaſanac harmad reſſe Gőrög nyeluen. Sup. cap. 4. v. 41.

53 Annac felőtte az tartomány feiedelminec fiait zálagúl véué, és azokat Ieruſálemben őrizet alatt hagyá.

54 Az ſiáz őtuen harmadic eſitendőnec máſodic hólnapián, mikor paranczolta vólna Alcimus, hogy az ſient háznac tornáczánac külső fala el rontaſſéc, és az Prophétaknac munkáioc el bontaſſéc, és immár el kezdette vólna az rontáſt.

55 Vgyan

55 Vgyan azon időben meg veretéc Alcimus, és az ő igyekezeti meg bántatánac, mert bę kapczoltatéc az ő fáia, és guttatól meg ütteteć, vgy hogy ezac egy fiótſem ſólhatna,ſem teſtamentomot nem tehetné:

56 Es meg hala vgyan ackor nagy győtrelemmel.

57 Látuán ezokaért Bachides hogy Alcimus meg hólt vólna, az királyhoz meg tęre: Ennec okaért az Iuda főlde kęt eſtendeig meg nyugouéc.

58 Annac okaért az gonoſi emberec tanáczot tartuán, mondánac:Imé Ionathas és az ővei nagy békeſégben nyúgoſinac:moſt ezo kaért indiczuc fel Bachideſt,ki őket mindnyáian egy éjjel megfogia.

59 Es el ménuén az ő tanáczokat vęle közléc.

60 Ki el indúluán, hogy nagy hadáual el menne, leueleket küldé titkon minden ő társainac kic Iudęában valánac, hogy Ionathaſt az őveiuel megfognác: de ezt azoc nem miuelhetéc, mert ezec azoknac tanátſát meg értéc.

61 Es meg foguán az tartománnac lakozóit, az latorſágnac vezęrit, ötuen férfiakat ölénec meg közzülöc.

62 Annac vtánna Ionathas és Simon az ővei uel ménénec Bethkerzitzbe, melly az Iericho puſztáiában vagyon, és annac romlátſát meg czináluán meg eppitéc.

63 Ezeket mikor Bachides meg tudta vólna,ős ue gy ütyuén minden ő ſeregét,ki hiuán Iudęaból. is az vitęzeket:

64 El ménuén táborát iárá Bethketzitz alatt, és hadi ſierſiámokat eppituén ſoc napokig viuá.

65 Ackoron Ionathas az ő attyafiát Simont az városban hagyuán, az mezőre ki méne: és ſoc ſiámú hadat viuén ki.

66 Meg ölé az ſtraſánac feiedelmét mind az ő mellette valóckal egybe,és az kic az ſátoroc kör nyül vigyáznac vala: mikor pedig el kezdette vólna az hartzot, és inkáb inkáb erőt venne.

67 Simonis az városból ki üté az ővei uel , kic az hadakozó ſierſiámokat fel gyuytác.

68 Es meg ütközuén Bachideſſel,ötet felötte meg rontuán meg veréc:Miuel hogy pedig az az tanácz és az had hijába való lett vólna.

69 Meg haraguéc Bachiddes amaz gonoſi férfiakra, kic okai valánac hogy az tartományra ki iöne, és közzülöc ſokakat meg ölé:és el végezé hogy az ő földébeis viſſza menne.

70 Ez okaért köueteket küldé Ionathas, békeſég ſierzéſre hogy az foglyokis meg adattatnánac.

71 Mellyet ő fel vön, és az ő kéuánſáginac engede: és annac felötte megis eskűuéc , hogy ſoha tellyes életében néki ſemmi gonoſſágára nem igyekezic.

72 Es

72 Es az Iuda földéről az előtt el vitt foglyokat néki viſſza adá. Ackor viſſza téruén az ő földébe, el méne, és ſoha többé az Iudánac határiba nem ment.

73 Ezenképpen el vétetuén Izraelből az had, Ionathas Machmasban lakozéc, holott kezdé az népet ítélni: és az Iſtenteleneket Izraelből ki irtá.

X. Reſz.

Demeter király akar főuetſéget ſerzeni Ionathaſſal, de azt nem akaruán Ionathas Alexander hőz adgya magát. Meg ütközic Demeter Alexanderrel és, meg veretic ſ. meg öletic. Ptolemeus az ő leányát Alexandernec adgya, Ionathaſt tiztelettel fogadgyac az kyraliok. Apollonius meg veri Ionathas.

1 SZáz hatuanodic eſtendőben, Alexander Antiochuſnac fia, kinec vezetéc neue Illuſtris vala, fel méne, és Ptolemaiſt el foglalá, és bé fogattatuán ott wralkodéc.

2 Melly dolgot mikor meg értet vólna Demeter kiraly, nagy ſokſágú fogadott néppel méne ő ellene hadakozni.

3 Egyetembe Ionathaſnac békeſéges ſiókal irott leuelet küldé, mellyben ötet magaſitallya vala.

4 Mert ezt gondollya vala, Sierezzünc békeſéget ezeckel, minec elötte ő mi ellenünc Alexanderrel békeſéget ſerzene.

5 Mert meg emlekezic úgy mond minden gonoſſágokról, mellyeket néki ſ. az ő attyafiainac és nemzetſégénec miueltünc.

6 Es had gyüitéſre, fegyuer ſierzéſre, és ő vele való társolkodáſra hatalmat ada néki: az várban való zálogokatis paranczola néki meg adatni,

7 Ieruſálembe méne ez okaért Ionathas, és az leuelet az egéſi népnec és az vár őrzőinec megoluaſá.

8 Kic mikor hallottác vólna, hogy hatalmat adot vólna néki az kiraly hadat gyüiteni, nagy félelemuel meg röttenénec.

9 Az zálagokat Ionathaſnac meg adác, kiket az ő ſüleieknec viſſza adá.

10 Touábba Ieruſálemben lakozuán Ionathas, kezde eppiteni, és az városſt vijtani.

11 Es paranczolá hogy az miueſec az kő falakot és az Syon hegyét minden felöl faragot köueckel czinálnác erőſſégért: mellyet mikor úgy czinálnának.

12 Az minémő idegen nemzetec az Bacchideſtől eppitetet erőſſégeket biriác vala, el futánac.

13 Es kiki mind el hagyuán az ő helyét, házáiokba viſſza ménénec

14 Hanem czac Bethſurába maradánac némellyec az töruénnec és parantſolatoknac meg rontói, mert az vala nékic ſzaladóheliec.

15 Meg hallá pedig Alexander király az igéreteket, mellyeket Demeter Ionathaſnac igért vala, mikor meg beſzéllettéc vólna néki az ő hadait, és azokat mellyeket mind ő, mind pedig az ő attyafiai nagy vitéſſéggel czeleketteneс vala.

16 Monda, vallyon találhatnánké mi illyen férfiat? moſtan azért

tegyüc ötet mi barátuncká és tár ſuncká.

17 Küldé annac felötte ő néki illyen beſſédeckel irt leuelet.

18 Alexander király: Ionathaſnac az ő attyafiának ió ſierenczét kéuán.

19 Mi értettüc te felöled hogy te nagy ereiő férfiu vagy, és méltó vagy az mi barátſágunkra.

20 Ezokaért mi ma tégedet az te nemzetidnec fő Papiáuá téſſünc, hogy az király barátſyának hiuattaſſál, és velünc eggyet érez és az mi barátſágunkhoz tarczad magadot, és egy ezembe veres bárſónt küldé néki, és arany Coronát

21 Annac okaért az ſátor hatuan eſitendőnec hetedic hólnapiában Ionathas à Sátoroknac innepe nap án reá véué az ſient ruhát, hadat gyüite, és nagy ſoc fegyuereſſeket ſierze.

22 Mellyeket meg értuén Demeter, nagy bánattal illettetéc.

23 Mit ſelekedtünc vg mód, hog Alexander az ő ſegitſégére az Sidóckal való barátſágnac ſierzéſében és nyereſébē minket elöl vett

24 Iroc énis nékic intő beſſédeckel, és méltóſágot adoc nékic ajándékockal egybe, hogy az ő ſegitſégeket mi mellénc adgyác.

25 Ira pedig illyen ſiócckal Demeter kiraly: A Sido nemzetnec ió ſierenczét.

26 Hogy ti mi velünc meg tartottátoc az ſierzet kötéſt, és az mi barátſágunkban meg maradtatoc, és nem adtatoc magatokat az mi ellenſégünkhöz, meg hallottuc, és örültünc rayta.

27 Moſt ezokaért az mi hiuſégünknec meg tartáſában maradgyatoc, és az ti mi hozzánc való hiuſégteket ió tétemenünckel fizettyüc meg.

28 Es ſokakat meg engedünc az mit meg kel engednünc, és aiándékokat aduc.

29 Es iműar azért moſt ſiabadſágot aduc néktec, és minden Sidóknac meg engedem az adókat, és à ſóért, és az Coronakért való fizetéſt, annac felötte az vetemenyékrec harmadát.

30 Es az fáknac fele gyümölczét mellyel nékem tartoznac, meg engedem néktec immár ez napról fogua ennec vtánna, hogy ſe az Iudánac földétöl ki re ſiedgyéc, ſe az ő hozzá adatott Samariánac és Galileánac három feiedelemſégitöl, ez naptól fogua mind öröcké

31 Annac felötte az Ieruſálem ſientſéges légyen, és ſabados minden határiual az dezmától és vámtól.

32 Az Ieruſálemben való várnak is birodalmát meg engedem, és azt az fő Papnac adom, hogy abba férfiakat állaſſon, kiket ő akar annac örizéſére válaſitani.

33 Annac felötte mind az Sidókat, kic az Iudánac földéröl minden én orſágimba rabſágra el hozattac, ingyen el ſiabaditom, vgy hogy mindeneknec meg barmoknak is vámioc meg engedteſſéc.

34 Annac felötte minden innep napoc, Siombatoc, és vij hóldnac innepi, és bizonyos napoc, es az innep nap elött, és az után való

három

három napoc, ezec mind ſiabados napoc legyenec, minden én orſiágomban lakozó Sidóknac.

35 Es ne légyen hatalma ſenkinec ollyat miuelni, mellyel valakit ő közzülöc az ő do'gában meg háboritana.

36 Touábba irattaſsanac az király hada közzé az Sidoc közzül harmintz ezer férfiac, kiknec ſólgyoc ſinte vgy fizetteſſéc mint az királynac több vitęzinec, és ő közzülöc némellyec rendelteſſenec az királynac erős házaiba.

37 Némellyec rendelteſſenec ő közzülöc az orſiágnac olly dólgainac gonduiſe.éſére és ſiolgáltatáſára, az mellyec hitet kéuánnac, és az ő hadnagyoc és feiedelmec ő közzülöc ſiereztesſe.nec, és az ő törvényec ſierintęllyenec, miképpen hadta az király az Iuda földében.

38 Sőt annac felőtte amaz három feiedelemſégec, mellyec Iudęához adattattac az Samariának földéből, Iudęához ſiámláltaſſanac, vgy hogy egy feiedelemſég alatt legyenec, és ſenkinec egyębnec, hanem ezac az fő Pap hatalmának engedgyenec.

39 Ptolemaiſt ped g az ő hozzá való tartomáinnyal egyetembe, az Ieruſálembeli ſient templomhoz aiándékoztam, az templomnac ſiükſéges költſégére.

40 Adoc annac felőtte az enimből eſitendőnként az király kenczéből tizen öt ezer ſicluſt, az ő hozzá tartozó helyeknec iőuedelméből.

41 Azel múlt eſitendőkbe való męg meg nem fizetett meradéc adókatis ez után immár az templumnac eppitéſére kölczéc.

42 Es ezeknec felőtte az öt ezer Sicluſtis, mellyec minden eſitendőben az templum ſiükſégére való költſégből az felſő eſitendőkben el vétettenec vala, meg engedgyüc, miuel hogy az Istennek ſiolgálatban foglalatos Papoké az.

47 Es valakic az kirá'ynac valamiuel adóſſac vólnának, vagy ő ellene vétkeztec vólna, ha az Ieruſálembeli templomba auagy annac akar melly határára ſialadnac, el boczáttaſſanac: és valami ioſiágoc az én orſiágomban vadnac, éppen nékic meg tartaſſanac.

44 Végezetre à király kéntséből adattatic költſég az ſent dólgoknac meg ſierzéſére és wijtéſára.

45 Annac felőtte az Ieruſálemnec kő fala czináláſára, és mindē felől való eppitéſére, az királynac tárházából adatic az költſég, és az Iudęában való városoknac kő falainac eppitéſéreis.

47 Ezt haluán Ionathas és az köſſég, el nem hiuéc, nemis engedénec nékic, meg emlekezuén az veſiedelemről, mellyel illette vala az Izraelt, és hogy felőtte igen meg nyomorgatta vala őket.

47 Hanē az ő akarattyokat Alexanderhöz adác, mert ő adotvala elől ſier békeſéges ſiót nékic, és néki lőnec ſegitſégől minden időbē

48 Mikor azért Alexander az ő nagy hadát Demeter ellen hartzra ki vitte vólna.

49 Meg ütközuén mind az két
királyoc, az Demeter király hada
el futamodéc, kit meg üzuén Alexander, győzödelmet vön ellenec
50 Mikor pedig az az erös hartz
mind estuéig tartott vólna, az De
meter király is az napon meg hala.
51 Ackoron boczáta Alexander
Ptolemęushoz az Ægyptöbéli ki
rályhoz köueteket illyē izenettel.
52 Miuel hogy meg tęruen az or-
szágba, üluén az én eleimnec sięki
ben, birodalmam vagyon, Deme-
tert meg vertem, és az mi tarto-
mányunc mi birtokunkba esett.
53 (Mert ö vęle meg ütközuén,
melly ütközetben ö meg veretete-
tet mi töllünc az ö hadával egybe
az ö országának siękit el foglaltuc)
54 Mostá vessünc barátságot egy
mással, és az te leányodat adgyad
nékem feleségül, hogy te vöd le-
gyec, és te hozzád s-ö hozza illen-
dö aiándékokat adoc.
55 Kinec igy felele Ptolemęus:
Bóldog az à nap mellyen az te e-
leidnec földébe meg tęruén, az ö
országoknac siękibe ültél.
56 Ezokaért most úgy czelekedē
veled az mint irtál, de te nékem
elömbe iöy Ptolemaisba, hogy
siembe legyünc, és te ipad lésiec
az mint kérted.
57 El iöue ezokaért Ptolemęus
Ægyptumból, Ptolemaisba mén-
uén az ö leányával Cleopatraval,
siáz hatuan kettödic esitendöben
58 Houá mikor Alexander kirá-
lyis ment vólna, Cleopatra az ö
leáña néki házas társúl adattatéc,
és meniegzöt tön nagy ditsöség-
gel királi módon Ptolemaisba.
59 Az Alexander király pedig so
nathaſt leuele által eleibe ki hiua.
60 Ki midön Ptolemaisba ment
vólna ditsöséggel, mind az két ki-
rállyal siembe lön, ezüstöt és arani
at viuén nékic, és azoknac baráti-
nac aiándékokat, és nagy keduet
találа náloc.
61 Ösiue gyülénec pedig vgyon
oda ö ellene az hituán és gonosi
férfiakis Izraelből, hoģ vádolnác:
de az király öket meg nē halgatá.
62 Hanem Ionathaſt le vétkeztet
uén ruháiból, veres barsońba ha-
gyá öltöztetni: melly mikor úgy
lett vólna, az király ötet maga
mellé ültetuén.
63 Monda az ö fö népeinec, el
ménuén ezzel az város közepire,
kiáltó által meg paranczollyátoc
hogy senki ötet valami dologból
ne vádollya, auaģ ötet senki meg
ne háboritsa czac egy sióualis a-
uagy mondással.
64 Ecképpen lön hogy az vadlóc
minec vtánna az ö diczösségét és
veres bársoń öltözetit látnác, az
mint hirdettetet vala, mindnyá-
ján el futánac.
65 Ionathas pedig, midön ötet
méltosaggal ékesituén à király az
ö fö barátai közzé irta vólna, és
hadnaggyá tette vólna, és az feie-
delemségben réssessé.
66 Ierusálembe békeséggel és ö-
römuel visitia tęre.
67 Touábba siáz hatuan öt esi-
tendöben Demeter, Demeternec
fia, Cretából meg iöue házáiába.
68 Kit mikor meg hallot vólna
Alexander, nagy bánatba esuén;
Antiochiaba visitia tęre. 69

69 Demeter pedig hadnaggyá téue Apolloniuſt Cœleſyriának tiſztartóját,ki nagy hadat gyüituén,és táborát iáruán Iamniánál, Ionathaſnac az fő Papnac illyen paranczolatot küldé.

70 Czac te magad emelkedel fel mindenec közzül ellenünc:én pedig meg iádzottattá miattad, és gyaláz attal illettettem: mit hatal maskodol mi ellenünc à hegiekē.

71 Söt ha erődben valami bizodalmad vagyon,iöy alá immár moſt mi hozzánc az mezőre,holott fegyuerrel végezzünc egy máſſal: mert nálá vagyő à városnac ereie

72 Kérd meg és tanuld meg ki vagyoc én,és az többi kiknec ſegitſégéuel élec,és megfelelnec, hogti meg nem álhattoc lábatokon mi elöttünc,mert az ti eleitec az ő földökbē kętſier verettettec meg

73 Moſtis az louagot,és enni hadat nem ſienuedhetz el az mezőn, holott ninczen ſemmi kő ſiikla, ſemmi kő,és annac felötte az ſialadáſra ſemmi alkolmatos hely.

74 Ez Appollonius beſiédit midőn hallotta vólna Ionathas,meg indúluán elméiében,tízezer válogatot férfiackal ki méne Iéruſálēből,és midőn ſegitſégöl hozzá adta vólna magát Simō az ő attiafia

75 Ioppera viué hadát,és ki rekeſitetuén az városból,miuel hogy Apollonius hada vala benne, azt meg oſtromlá.

76 Ennec okaért meg röttenuén à város népe, à város kapuit megnitác,és Ionathaſé lőn Ioppe

77 Ez hírt meg haluán Apollonius,három ezer válogatot louagiával,és ſoc ſiámú gyalogockal.

78 Mintha vtra menne,Azotusba méne, és egyetembe az ſikra méne:eñec okaért,mert ſoc louagia vala,és abba felötte bizic vala, kit Ionathas mikor Azotusba meñe,hátúl meg ütuén, az vtólſo ſeregéuel meg ütközéc.

79 Hagyot vala pedig Apollonius hától ezer louaſokat titkon ő vtánnoc lesben.

80 Melly leſt mikor eſiébe vette vólna Ionathas hától közeliteni, az ő hadát környül véuéc, és ollyan módon löuöldözic vala reggeltöl fogua eſtuéig az népet.

81 Meg álla mind az által az nép az mint az Ionathas paranczolta vala,és azoknac louokat meg fáraſitá.

82 Ackoron Simon az ő hadát kiterieſituén, az álló ſeregre üte: (mert el fáratt vala az louas,)melly ő tőle el ſiçleſitetéc és el futámtatéc.

83 Az louaſoc pedig ſiçllel futuán az mezőn, Azotusba ſialadánac, az Dagon báluáñnac házába, meg ſiabaduláſoknac okaért.

84 Az Ionathas pedig meg égeté Azotuſt,mind az környül való városkáckal egybe, és azokból ſoc nyereſéget el viuén, az Dagon templomát mind azockal egybe, kic oda ſialadtac vala,meg égeté.

85 Es tellyeſedéc à fegiuerrel le vágottatot és meg égetteteknec ſiámoc,nyóltz ezerre.

86 Onnét el ménuén Ionathas, Aſcaloñál iárá táborát, és midőn az lakoſſac eleibe mentenec vólna nagy

na nagy böczületes tiſitelettel.
87 Ieruſalẽbe viſiſia tẽre mind az vẽte valóckalegbe,nagy ñereſséggel
88 Ez dolgokat meg haluán Alexander király, Ionathaſt nagyob tiſteſſéggel meg öregbité.
89 Es néki arany gombot küldé, az minẽmöt ſioktac vala adni az király rokoninac,és Accarõt minden õ hataráiual néki adá örökſẽgül,

XI. Réſz.

Ptolemeus es Alexander között való haboruſág iratzic meg.Meg hal az Ptolemeus, kinec helyette wralkodic Demeter király, ki az Ionathaſſal ſöuerſéget vetuén,Sidoſágnac ſabadſigot iger Az vran,mikor Ionathas õtet meg ſabaditotta volna nagy veſedelemtöl,meg veri Ionataſſal az barátſágot. Az Iohathas hadakozic az Philiſtẽuſoc ellen.

1 TOuábba az Ægyptomi király ſiámlálhatatlã hadat gyüituén,mint az tenger partyán való ſoc föuény,és beuſéges haiókat, az Alexander orſiágát czalárdſággal igyekezic vala el foglalni,és az õ orſiágához adni.
2 Mikor ezokaért barátſágnac tettetéſe alatt,ment vólna bẽSiriába,az kic az városokat biriác vala,meg nitác néki az kapukot, és eleibe ki ménénec:mert az Alexãder királynac parantſolattya vala hogeleibe meñénec mint ipánac
3 Es igy Ptolemeus az városba bẽ ménuén mindenikben népét hágy vala.
4 Hogy pedig közelgete Azotuſhoz,meg mutattatéc néki az Dagan el égett kápolnáia,és az Azotuſis az környül való városockal el rontatuán, és az heuerõ teſtec, és azoknac hólt teſtec kic az hadban meg égettettec vala, mert azokat az vton mellyen kell vala menni,rakáſokba hántac vala.
5 Es valamit annac felötte Iudas miuelt vólna, az királynac meg beſiélléc,hogõtet azzal vádolnác à király mind az által halgata.
6 Es Ionathas eleibe méne néki Ioppéba wr módõ,holott mikor egy máſt köſiöntuén háltac vólna
7 Ionathas az királyt az folyó vizig,ki Eleutheruſnac neuezteticköuetuén, Ieruſálembe viſiſia méne.
8 Ptolemeus király pedig az tenger melléki városokat Seleuciáig ki azis tenger melléki vala,el foglaluán, gonoſi tanáczokat gondol vala Alexander ellen.
9 Es köueteket küldé Demeter királyhoz,illyẽ ſiókal: Noſia,köté ſt ſierezzünc egy más között,és az én leányomat ki Alexandernél vagyon,néked adom házas társúl és tiéd léſien az attyád orſiága.
10 Mert én bánom hogy az én leányomat néki adtam feleſégül, mert meg akart engemet ölni.
11 Ezenképpen vádoluán õtet, mint ki az õ orſiágát kéuánnya.
12 Attól az õ erõuel vett leányát Demeternec házas társúl adá, és õ el idegeneduén az Alexandertöl, niluán való ellenkedéſec támadánac köztöc.
13 Ezokaért Ptolemeus Antiochiába bẽ ménuen,Aſiának és Ægyptuſnac két Coronáiát teué feiébe magának.
14 Ciliciában vala pedig az idöben Alexander király, miuel hog az helieknec lakozói el ſiakadáſra igyekeznec vala.
15 Ki

15 Ki meg halluán az hirt, hadat támaſita az ellen,de mikor Ptolemęus ſeregét ki viuén erős haddal ment vólna eleibe, meg veretuén tőle Alexander.

16 Arabiába ſialada,hogy ott bátorſággal meg maradna: Ptolemęus pedig az orſiágnac deréc birodalmára emeltetéc.

17 Touábba az Arabiai Zabdiel el véué feiét Alexandernec,és azt Ptolemęushoz küldé.

18 Es Ptolemęus királyis az vtán harmad nappal meg hala: az kic az ő erőſſégekbē valánakis,egyic az máſiktol meg ölettetuén, el veſiénec.

19 Ezenképpen Demeter ſiáz hatuan hęt eſitendőben wralkodni kezde.

20 Az időben pedig Ionathas az Sidoc közzül ſeregét gyűite az Ieruſálem várának meg vetelére:és mikor immár ſoc hadi ſierſiámot czinált vólna ellene,

21 Nemelly ő nemzetſéginec gyűlölő látor férſiai á királyhoz ménuén,hírré téuéc néki,hogy Ionathas az várat meg ſiállotta.

22 Mellyet mihelyen amaz meg hallá,meg haraguéc:és mihelyen meg hallá el indúluán Ptolemaisba méne,és Ionathaſnac meg irá hogy az várnac viuáſát el hadná,és mindgyárt néki Ptolemaisba beſiédre eleibe menne.

23 Ez izenetet haluán Ionathas az várnac viuáſát az ő vitęzire bizá,ő maga az Izraelből válogatot véneckel és Papockal az veſiedelemnec adá magát.

24 Es ezűſtöt és aranyat,és ruhákat,és egyęb nag ſoc kéntſeket vénén magához,Ptolemaisba á királyhoz méne,és nála keduet niere.

25 Es noha őtet némell' ő nemzetſégénec látor népei vádolnác,

26 Az király mind az által vęle vgy czelekedéc, mint az előbbi királyoc, és őtet minden ő baráti előtt magaſitalta.

27 Annac felőtte az ő Papi feiedelemſégét meg erősíté minden az előtt való tiſiteſſégiuel: és őtet az ő feiedelmi között barátſiának akará böczültetni.

28 Kéuána annac okaért Ionathas az királtól,hogy Sidoſágnac és az három tiſiteknec, és Samariának és annac határinac ſiabadſágot adna:és néki három ſiáz talentumot igére.

29 Ez pedig tetzéc az királynac, ki illyen értelemuel irt leueleketis küldé mind ez dolgokról az Ionathaſnac.

30 Demeter király Ionathánac az ő attyafiának, és az Iuda nemzetének békeſéget(kéuán.)

31 Az leuélnec máſſát mellyet ti felőletec Laſteneſnec irtunc,néktekis meg iriuc, hogy néktekis tudtotokra légyen.

32 Demeter király Laſteneſnec vgy mint attyának ió ſierenczét (kéuán.)

33 Az Sidóc nemzetének, kic nékünc barátinc, és kic az vęlünc kötött törvényeket meg tartyác, az ő mi hozzánc való ió akaratyokért, ió tétemenyeket végeztünc adni.

34 Ezokaért Iudęaban bizonyos

határt rendeltűnc nékic, az háro
tiſiteketis Aphęremat, Lyddat, és
Ramathat, Samariából az Iudęa-
hoz adattattakot, minden hozzá
tartozóckal egbe azoknac enged
tűc, kic Ieruſálemben áldoznac: à
királ' adaiáért, mellyet à király az
előtt ő tőlőc eſtendőnként mind
à földnec gyűmölczéből mind az
termő fákéből véſien vala.

35 Egyebeketis azonképpen, mel
lyec minket illetnénec, mind tize
deket, mind az nékűnc való adó-
kat, és annac felőtte az ſó aknákat
és koronákat mellyeket nékűnc
fizetnec vala.

36 Egyetembe mindenoket nékic
meg engedűnc, és imár ettől fog-
ua ſoha ſemi ezekbē fel nē bomol

37 Moſt ezokaért ezeknec máſ-
ſát iraſſatoc meg, melly Ionathaſ-
nac adattaſſéc, és az ſient hegyen
jó helyre tételléc.

38 Látván pedig Demeter hogy
à föld meg czendeſiedet vólna ő
előtte, és hogy ſemi nem állana el
lene, mindē ő hadát főrül főre ha-
za botſáta, az idegen hadtól meg
válua, mellyet à pogányoknac ſit-
getiből gyűitett vala. Ennec oka-
ért az ő hada melly attyától mará
dott vala reá, meg gyűlőlę őtet.

39 Vala ackor eg neminęmő Try
phő, ki az előtt Alexander pártiát
tartotta, ki látván hog az vitęzec
mindnyáián Demeter ellen ta-
nátskoznánac, az Arabiai Malcœl
hőz méne, ki Antiochuſt az Ale-
xander fiát neueli vala.

40 Es kénſerité őtet hogy néki
adná őtet az attya helyett való w-
ralkodáſra, és egyetembe meg
mondá néki valamellyeket De-
meter czelekedet vólna, és az vi-
tęzeknec ő ellene való gyűlőſége-
ket, és ott ſoc napokig lakéc.

41 Azonkőzbe Ionathas irá De-
meter királnac, hogy az Ieruſálē
várában és egyęb erőſſégekbē va
ló népét ki vinné, azért hogy Izra
elt haddal gyakran bántanác.

42 Kinec Demeter ez feleletet a-
dá: Nem tſac ezt tſelekedē veled
és az te nemzeteddel, hanem al-
kolmatoſſágot találuán, tégedet
és egyetemben az te nemzetedet,
ditſőſséggel tiſiteſſégeſſē tésilec.

43 Touábba moſt jó czelekeded
ha ſegitſégemre való férfiakat bo
czátandaſi hozzám, mert min-
den hadam el ſiakadott tőlem.

44 Ackorō Ionathas három ezer
erős férfiakat küldе Antiochiába,
kic mikor à királhoz iutottac vól
na, és ő azoknac iőuéſekē őrülne

45 Az városbā lakozóc àváros kő
zepire vgy mint ſiáz huſi ezer fér
fiac őſiue futánac, hogy őtet meg
ölnéc.

46 A király ezokaért az ő házába
ſialada, mellyet mikor el foglaluā
az város vtzáit az városban lako-
zóc oſtromlani kezdettec vólna.

47 Az Sidoc ſegitſégét kéré, kic
mikor mindnyáián hozzá gyűl-
tec vólna, ki űtuén az városba.

48 Meg ölénec abba ſiáz ezerig
az napon, és meg gyűituán az vá-
roſt, és azon napon ſoc prędat ny-
eruén, az királt meg óltalmazác.

49 Mikor pedig az városbéliec
látnác, hogy az Sidoc az városſt à

mint

mint akartac meg vöttec, meg re
műluén elméiekben, az királra
könyörgés képpen kiáltánac.
50 Ezt monduán: Adgyad iob ke
zedet nékünc, hogy az Sidőc siún
nyenet meg az mi rontásunktól,
és az város rontásától.
51 Es egyetembe fegyuereket el
hányác, ecképpen békeség sierez-
tetuén, az Sidoc diczőséget nyér-
uén az királynál és mind orságá-
ban leuőknél, soc prędáual meg
terhettetuén ménénec Ierusálēbe
52 Demeter pedig w jonnan az ő
orsága sękibe helheztetuē, imār
meg tsendesieduén ő alatta à föld
53 Minden igéretet meg hazudá,
és az Ionathástól el idegeneduén,
nem hálálá meg az ő töle vött ió-
kat, hanem ötet felötte meg bán-
togatá.
54 Touábba ezec igy léuén meg
tęre Tryphon, az iffiu Antiochús-
sal, ki el foglaluán az orságot
meg coronáztatét.
55 Mert ő hozzá gyülénec mind
az Demetertől el boczáttatot sere
gec, és mikor ő ellene hadat indi-
tottác vólna, meg veréc ötet, és
meg verettetuén el szalada.
56 Es az Elephantokat el foguán
Tryphon, Antiochiat meg veué.
57 Ackor iffiu Antiochus Iona-
thasnac ira illyen szóckal: Az Papi
feiedelemséget tenéked meg erősí
tem, és az négy tis tartotágon
feiedelmé tésilec, hogy az király-
nac barátty a légy.
58 Es egyetembe küldé néki arań
pohárokat az szó'galathoz, és sza-
badságot ada néki aranybol iñia,
ésveres barsónt arańgōbal viselni
59 Simonnac pedig az ő attyafiá
nac, az Tyrus határától fogua
sinte az Ægyptom végeig való
tisztartóságot ada.
60 Altal ménuén ezokaértIona-
thas az vizen, városonként iár va-
la, és mikor mind hozzá gyüit-
uén à Syriai ségitő hadat, Ascalon
hoz ment vólna, az város polgári
nagy tisteséggel eleibe ménénec
61 Onnat Gazaba méne, és az Ga
zaiaktól ki rekeztetuén, azt meg
szálla, és az környül fekuő várol-
kákat fel gyuitá és el rablá.
62 Ezenképpen könyörgénec Io
nathásnac az Gazaiac: kiknec az
iob kezét nyuitá, és ő tőlöc az feie
delmeknec fiait zálagól veué, azo
kat mikor Ierusálembe küldötte
vólna, ő azt az tartomáńt sinte
Damascusig el iárá.
63 Touábba mikor meg értette
vólna Ionathas, hogy az Demeter
fő népei az Galileában való Ca-
desbe nagy haddal iöttec vólna,
hogy akarnác ötet az tartomáń-
tól ki rekesziteni.
64 Eleikbe méne nékic, hatta va
la pedig Simont az ő attyafiát há-
zában.
65 Ki mikor Bethsurat meg szál-
lotta vólna, soc napokig ostro-
moluán vgy meg szoritá.
66 Hogy az városbéliec iob ke-
zét kéuánnyác vala adatni: kit mi
kor meg adot vólna, és öket oñét
ki vitte vólna, el foglaluán az vá-
rost, népét hagyá benne.
67 De Ionathas az ő hadáual az
Genesar taua mellé viue táborát,
és ismég onnat inditá Chatzor
mezeiére. 68 Ho-

68 Holott az idegeneknec véletlen ſerege méne eleibe az mezőben: leſt vetettec vala pedig néki az hegyekben, őc pedig ellenec mennec vala.

69 Midőn pedig azoc kic az lesbē valának, az ő helyekről fel kőltenec vólna, és meg ütköztec vólna

70 Minnyáján meg futamának, kic Ionathas pártyai valának: és ezac egy ſem állot meg ő közzülőc, az Abſolon fiától Mattathiaſtól meg válua, és Iudától Calphus fiától, kic az ſeregeknec hadnagyi valának.

71 Ackoron Ionathas meg ſzaggatuán ruháit, és feiére port hiutuén Iſtennec könyöröguén.

72 Meg tęre ráioc hartzoluán, és meg veré az ellenſéget, és meg futamtatá?

73 Kit mikor láttának vólna az futó népec, és hozzá viſiſia tęrtenec vólna, ſiinte Cadeſig üzéc őket, az ő táborokba, holott tábort iártac vala.

74 Es le váguán az napon az idegenec közzül úgy mint három ezer férfiakat, Ionathas Ieruſálembe meg tęre.

XII. Reſz.

Ionathas kőuetereket küld Romaba es Spartaba, az elobbi barátſágnac es bőuetſégnec meg vnyáſáért. Az Ionathas hembe haluan az D meter hadnagyal, el rőttenti azt. Tryphon alnokſaggal meg fogia az Ionathaſt, nep-et le vágattya.

1 LAtuán pedig Ionathas hogy őtet az időnec álkolmatoſſága segiti, válogatot férfiakot küldé Romába, az Romaiackal való barátſágnac meg erősitéſére és wijtáſára.

2 Es Spartabais és egyęb helyekre azon értelmű leueleket küldé.

3 Es mikor Romába mentec vólna, az tanáczba bę ménuén, mondánac: Ionathas az fő Papi feiedelem, és az Iudęuſoc nemzetſége küldött minket ide, hogy megwijtanóc az mi köztünc ſiereztetett régi barátſágot és társaſágot az elſő tőruény ec ſierint.

4 Ackoron azoc leueleket adánac ezeknec minden helyeknec Iakoſihoz, hogy őket békeſégben vinnéc Iuda földébe.

5 Ez pedig az leuélnec példáia, mellyet küldött Ionathas az Spartabéliekhez.

6 Ionathas az fő Papi feiedelem, és az nemzetſégnec tanátſa, és az Papoc, mind pedig az Iudęuſoknac több népe, az Spartabéli attya fiaknac egeſſéget.

7 Az nálatoc wralkodó Areuſtól imár ez előtt az fő Papi feiedelemnec Oniaſnac leuél küldetet vólt, mellyben meg bizonitottátoc magatokat mi atty ánc fiainac lenni, az mint az leuélnec ide alá meg irt máſſa bizonittya.

8 Ez az Onias az küldetet férfiakat tiſteſſéggel fogadta, és az barátſág és társaſág felől irattatott leueletis el vette.

9 Annac okaért mijs, kic azoc nékül nem ſzükölködünc, mint kic az mi vigaſztaláſunkat az kezünknél való ſzent könyuekből véſiüc.

10 Akartunc néktec irnia az attyaſiui eggyeſségről, és az barátſágnac meg wijtáſáról, hogy nékünc tőletec valami idegenſégünc

gűnc ne lenne, azért mert ſoc idő múlt attól fogua, hogy nékűnc irtatoc.

11 Mijs pedig minden időben és ſiűntelen, mind innep napokon mind egyéb alkolmatos napokő az ti emlekezeteteket meg tartyuc az áldozatokban, és imádſágokban, az mint ſiabad és illic az attyafiakról meg emlekezni.

12 Es még annac felötte örülűnc az ti diczőſégteken.

13 Touábba mi ſoc háboruſágoc kal környűl vóltunc vétetue, és nagy hadackal, az mi környülűnc való kiralyoknac hadai iöttec reánc.

14 Mind az által ez hadakban ſem ti néktec, ſem az több társaink nac és barátinknac nem akartunc bántáſokra lenni.

15 Mert ielen vólt nékűnc menyből ſegitſégűnc, mellyel mijs az mi ellenſéginktől meg ſiabaditatunc, és az mi ellenſéginc meg verettenec.

16 Válaſztottuc mind az által Antimachus fiát Numeniuſt, és Antipatert Iaſonnac fiát, és azokat az Romaiakhoz küldöttűc az barátſágnac és az régi társaſágnac meg vijtáſára.

17 Kiknec aztis meg hattuc hog ti hozzátokis mennénec éskőſiön tenénec, és az mi leuelünket az attyafiuſághac meg vijtáſa felől néktec meg adnác.

18 Ezokaért moſt immár iól téſiitec, ha azokra nekűnc meg feleltec.

19 Ez pedig az leuélnec máſſa, mellyet küldöttec vala Oniáſnac.

20 Areus az Spartabélieknec királlya, Oniáſnac az fő Papi feiede lemnec egeſſéget.

21 Meg találtatott az Spartabéliec és az Iudęuſoc felől való iráſban, hog ezec attyafiac vólnánac és az Abrahamnac nemzetétől ſiármaztac vólna.

22 Mellyet minec vtánna meg értettűnc, alitottuc hogy iól czelekeditec ha nékűnc irtoc az ti állapattoc felől.

23 Mi pedig viſiontag néktec irjuc, hogy az ti barmaitoc és ioſiágitoc miéinc: és az mellyec miéinc, tiéitec, El küldöttűnc annac okaért férfiakat, kic ti töletekis illyen izenetet hoznánac.

24 Touábba mikor Ionathas hallotta vólna, hogy az Demeter fő népei az előbbi hadnál ſockal nagyob haddal tęrtenec vólna meg hogy ő ellene hadakoznánac.

25 El ménuén Ieruſálemből, elejkbe ſiete nékic Hamath tartomáñba, mert nẽ engedi vala hog az ő tartományába bę meñénec.

26 Es kémeket boczáta azoknac táborába, kic meg tęruén meg mondác: hogy azoc vgy végeztéc, hogy őket éijel üſſec meg.

27 Mihelyen ezokaért az nap el nyugouéc, vigyázni hagyá Ionathas az őueinec, és fegyuerben állani az hartzra mind egéſiéijel, és a tábor kiuől vigyázókat rendele.

28 Mikor pedig meg értette vólna az ellenſég, hogy Ionathas az őueiuel kéſi az viadalra, meg rőttenuén és elmé.ekben, el rémülu-

uén.

uén,tüzeket gyuitánac az ő táborokban,(és el ménénec.

29 Nemis tudá meg az dolgot Ionathas az ðueiuel,mig meg vir rada: azért mert az égő tüzeket látryác vala.

30 Ackoron Ionathas öket hátúl ű zé,de el nem érheté;mert im mar az Eleutherus folyó vizen által mentenec vala.

31 Ennec okaért tęre Ionathas az Arabiaiakra, kic Nábathęuſoknac neueztetnec: és azokat meg veré,és azoknac marháiokat el viué.

32 És onnat el indituán táborát Damaſcusba méne,és annac minden mezeit el foglalá?

33 Simonis pedig mikor ſiinte Aſcalonig, és az közel való erősſégekig hatott vólna haddal, onnat tęre loppéra és azt el foglalá.

34 Es miuel hogy hallotta vólna hogy azoc az erősséget az Demeter pártyán valóknac gondoltác adni,erőt hagyá benne annac meg tartáſára.

35 Meg tęruen pedig Ionathas, az népnec véneit öſſue hiuá,és tanáczkozni kezde arról,hogy erősſégeket eppitene Iudęaban.

36 Es az Ieruſálem kő falainac meg czináláſa felől,és hogy nagy magas kő falt raknánac az vár és az város között, melly az várat az váraſtól el válaſitaná, hogy az külön lenne,hogy az városban ſe arulnánac, ſe vennénec ſemmit az várbéliec.

37 Ezokaért öſſue gyülénec azoc kic az városſt meg eppitenée (mert az kő falnac réſie, melly az pataknál vagyon nap kelet felől, el romlot vala,) és à helyet melly Cephenatánac neueztetet, meg vijtác.

38 Simon pedig meg czinálá Adidat Sephelában,és azt kapuckal és zauarockal meg erősſite.

39 Touábba Tryphon igyekezic vala Aſiaba wralkodni, és Coronát tenni maga feiébe, az Antiochuſt meg öluén.

40 De féluén hogy azt meg nem engedi Ionathas,hanem hadat vinné reá, azért módot keres vala benne,hogy ötet meg fogná és el veſitené.

41 Mikor ezokaért el indúluán Bethſanba ment vólna, eleibe ki ménuén néki Ionathas,hadra válogatott negyuen ezer férfiackal, ðis Bethſanba méne.

42 Látuán pedig Tryphon ötet nagy haddal ielen lenni, féluén kezét reá nyuitani.

43 Tiſitesſéggel fogadá ötet, és az ő barátinac aiánlá: néki aiándékokat adá,és hagyá hogy baráti és az ő hada egyenlőképpen mint magánac úgy engedgyenec

44 Ionathaſnac pedig igy ſióla: miért fáraſitottad az népet ha ſemmi had nincz közöttünc?

45 Immár ez okaért viſſia boczátuán ezeket házokhoz, és válogatuán magadnac valami keués férfiakot,kic veled maradgyanac,iöy velem Ptolemaisba:mert azt néked adom az töb erősſégec kel, ſeregeckel és tiſitartóckal, hogy az után viſſia mennyec à

honnan

honnan iöttem: mert czac ezokaért vagyoc ielen.

46 Kinec hiuén amaz, az ő tanaczának engede, és hadát Iuda földére boczáta.

47 Meg tartuán maga mellet három ezer férfiakat: kiknec két ezerét Galileában hagyá, és az ezer férfiakat magáual el viué.

48 Touabba mihelyen Ionathas Ptolemaisba bę méne, az Ptolemaisbéliec bę téuén az kapukat, meg fogác ötet, és mind azokat az kic bę mentec vala, fegyuerrel meg öléc,

49 Ackoron Tryphon az gyalog hadát az louaſſal Galileába amaz nagy mezöbe külde, hogy az Ionathaſnac minden társait meg ölnéc.

50 De mikor azoc az Ionathas fogſágát meg értettec vólna, és hogy az öueiuel meg öletet, egy máſt nógatuán, az hartzra kéſiec valánac,

51 Ezokaért azoc kic öket kergetni iöttec vala, látuán hogy azoc kéſien vólnánac életekért meg vijni, meg tęrénec.

52 Amazoc pedig egeſſéggel iutánac Iudeába, ohaytuán Ionathaſt és az ő társait: ennec okaért felötte igen meg röttenuén mind az Izraelitác, nagy iráſt tartánac

53 Mert minden pogányoc kic környülöc valánac, igyekeznec vala öket el törleni.

54 Mert azt mondgyác vala, ninczen ſenki ſem hadnagyoc, ſem ſegitöiöc: ezokaért moſt haddal támadgyunc ráioc, és az ő emlekezeteket az emberec közzül el veſieſsüc.

XIII. Reſz.

Ionathas helyebe Simont válazty ſic ſiec delemnec, ki Ionathaſnac vałeſagaért. Az tanituan ezűſtöt küld es az Ionathas fiait Tryphonac, ki mind az ataal meg öleti Ionathaſt, kit Simon ertzeſſeggel temet. Antiochuſt meg öli Tryphon es az birodalmot el foglalya. Demeter király bekeſéget ſerez Simonnal. Simon meg veſi Gazat es az Sion varát, es feiedelemme téſi az ő fiat Ianoſt.

1 TOuábba Simon mikor meg értette vólna, hogy Tryphon nagy hadat gyüitött, mellyel az Iuda földére, és annac rontáſára akarna menni.

2 Mikor látná hogy az nép nagy röttegésben és reſiketésben vagyon: Ieruſálembe fel ménuén, az öſſue hiuott népet.

3 Illyen ſióual inté: Ti magatoc úgy mond tudgyátoc, minęmö és meni dolgokat czelekedtünc, én és az én attyámfiai, az én attyámnac háza, az törvényekért és ſient helyért, és minęmö hadakban és ſiorongáſokban forgodtunc.

4 Mert ezekért hóltac meg az én attyámfiai az Izrael mellet, és czac én magam maradtam.

5 Táuól légyen ezokaért moſt én tölem, hogy az én életemnec valamelly háboruſágos idöben keduezzec: mert nem vagyoc én iob az én attyámfiainál.

6 Hanem az én nemzetemért, és az ſient helyért, mind feleſéginkért és gyermekinkért boſiſút álloc: mert minden pogányoc az mi romláſunkra ellenſéges elmé-

ſ uel öſſue

uel ősſiue tanáczkoztanac.

7 Mihelyen ez beſiédeket meg hallá az kősſég, elméiekben meg bátorodűán és meg vijuluán.

8 Fel ſóual kiáltuán felelének: te vagy az mi hadnagyunc az te attyádfiainac Iudaſnac és Ionathaſnac helyette.

Simont valaſztya az kősſeg fejedelemnec Ionathas helyet.

9 Te vifellyed az mi hadunkat, és mindeneket valamellyeket nékűnc paranczolandaſi, meg czelekedgyűc.

10 Ackoron ősſiue gyűité mind az hadakozó férfiakot, és egyetembe az Ieruſálem kő falainac czináláſát ſiorgalmaztatuán, azt minden felől meg eppité.

11 Ionathaſt pedig Abſolonnac fiát nagy haddal Ioppera küldé, mellybe az ott lakoſokat ki üznén, bę ſiálla.

12 Azonközbe mikor Tryphon nagy haddal Ptolemaisból ki mozdúlt vólna, hogy az Iuda földére menne, és Ionathaſt magával fogua vinné.

13 Simon Adidſnec mezeie ellenébe tábort iára.

14 Minec vtánna pedig Tryphon megértette vólna, hogy Simon az ő attyaha helyett Ionathas helyet vagyon, és hogy ő vęle meg akarna vijni, kőueteket küldeő hozzáia.

15 Kic ezt mondanác, az te attyádfiát Ionathaſt az pénzért tartyűc, mellyel az király ſiámára adós, az ő reá bizatott gond viſeléſért.

16 Moſt ezokaért küldgy ſiáz talentum ezüſtöt, és az ő kęt fiait záloghra (hogy el boczáttatuán el ne ſiakadgyon tőlünc,) és el boczáttyuc őtet.

17 Ennec okaért Simon noha érti vala, hogy álnokſággal czelekednéc vęle, az ezüſtöt mind az által és az gyermekeket el küldé, hogy az népnec gyülőſégét el táuoztatná.

18 Mintha az ő attyafia azért veſiett vólna el, miuel hogy az ezüſtöt és gyermekit el nem küldötte vólna.

19 El küldé ezokaért az gyermekeket az ſiáz talentumokal, de az meg ſiegé az hitet, és az Ionathaſt ſem eresſité el.

20 Az vtan mikor Tryphon az tartomáñnac puſitítására męne, Dorum felé való vton menuén, Simon viſiontag az ő hadát eleibe viſſi vala, valamelly helyre amaz mégyen vala.

21 Az kic pedig az várat biriác vala, kőueteket küldénec Tryphonhoz, kic ſiorgalmaſitatnác őtet hogy az puſitán menne hozzáioc, és éléſt küldene nékic.

22 Ezokaért Tryphon minden ő louagiát ahoz az vthoz kéſiité: de miuel hogy az éijel nagy hó lett vala, meg tartoztatuán az hótól, el nem mehete, hanem Gilead tartományába méne.

23 Mikor pedig közelgetet vólna Botzekathahoz, Ionathaſt meg ölé.

24 Kit ott el temetuén, meg terjuén az ő földébe viſſia méne.

25 Ackoron el küldé Simon, és el hozatá onnat tetemét Ionathaſnac

thaſnac az ő attyafiának, kit Modinba az ő házában temetének el.

26 Es mind az Izraelitác nagy ohaytáſſal ſoc napokig ſiratác őtet.

27 Es eppite Simon az ő attyának és attyafiainac koporſót nagy magas faragot kőuekből, ki mind elől ſ. mind hától tettetes vala.

28 Es hęt oſilopokat állata az temető helynél, egyiket máſic elle nébe, attyának, annyának és négy attyafiainac.

29 Annac felőtte azokat nagy oſilopoknac meſterſéges czináláſſával környül véué, és az oſilopokra helyheztete minden fegyueri kéſiületet őrőc emlekezetre, haióknac képeit faragtatuán az oſilopokra az fegyuerec mellet, mellyec meg latathatnának az tengeren euezőktől.

30 Ez az koporſó, mellyet ő czináltatott Modinba, kit ez napis láthatni.

31 Touábba Tryphon álnokſággal czelekeduén az ifiu Antiochus királlyal, őtet meg ölé.

32 Es wralkodéc ő helyette Aſiának Coronáiát feiébe téuén, és nagy veſiedelmet miele az földön.

33 Simon pedig meg eppité az Iudának erőſſégit, és azokat nagy magas tornyockal es nagy kő falackal, báſtyáckal, kapuckal és zauarockal meg erősité, és az erőſſégekbe éléſt rendelé.

34 Es válogatott férfiakat külde az Demeter királyhoz az orſiág ſiabadſága felől, azért mert Tryphonnac minden czelekedeti ragadományoc valának.

35 Kihőz Demeter viſiſia kőueteket boczáta illyen paranczolatockal és feleleteckel, és néki illyen leuelet ira viſiſia.

36 Demeter király, Simonnac az fő Papi feiedelemnec, és az királyoc barátyának, és az Iudęuſoc nemzetének ió ſierenczét.

37 Az arany Coronát és az bahemet, a mellyet küldöttetec el vettűc: és kéſtec vagyunc veletec nagy békeſ'get ſierzeni, és irni az tiſitartóknac, hogy néktec ſiabadſágot engedgyenec.

a Babemt vagy drágakyuhat, vagy valami drága kőuet, vagy arani lanczot ert ezen.

38 Es hogy az mellyeket fogadtunc néktec, állandóc legyenec, és annac felőtte tiéitec legyenec, az melly erőſſéget eppitettetec.

39 Az vétkeketis, és az mellyeket ez napig niluán vétettetec, néktec meg engedgyűc, az Coronáual eggiűt mellyel tartoztatoc, és ha valami egyęb adót fizettec Ieruſálembe, immár az ne fizetteſſéc.

40 Hogyha valakic vadnac ti közzűletec, kic az mi ſiólgainc közzé irattathatnác, irattaſſanac bę, és békeſég ſierézteſſéc mi közőttűnc.

41 Száz hetuenedic eſitendőben vétetec el Izraelről az pogányoknac igáia.

42 Es ekképpen kezdé az Izrael népe irnia áru felől való leueleket, és emlekezetre méltó dolgokról való könyuet, Simonnac az nagy fő Papi feiedelemnec, az

Iudęusoc hadnagyánac, és feiedelmének elsö eſitendeiében.

43 Az idökbe Simon tábort iáruán Gaza ellen, környül véué azt táborral, és az város viadallyához kéſiitetet ſierſiámot az város alá vitetuén, egy tornyát úgy rontá meg, hogy az várost meg vennė.

44 Es mikor azoc kic az hadi ſierſiám mellet valánac, az városba alá ſiökdöſtec vólna, nagy reſi ketés támada az városban.

45 Es az pólgároc egyetembe feleſégeckel és gyermekeckel meg ſiaggatuán az ö ruháiokat az kö falokra futánac: és nagy felſióual kiáltnac vala, hogy Simon kezét adná nékic.

46 Es mondgya vala: Nem az mi gonoſſágunc ſierint, hanem inkáb az te irgalmaſſágod ſierint czelekedgyél mi velünc.

47 Simon pedig meg ſianá öket és meg ſiünéc az városnac veſitéſétöl. Az után ki üzuén az városból öket, és az házakot mellyekben az báluányoc valánac, meg tiſitituán: bę méne az városba diczéruén és magaſitaluán az Iſtent.

48 Es ki hányuán onnat minden tiſtátalanſágot, mikor az törueénnec ſieretöit helheztette vólna belé, azt erösbé téué, és magánac lakó házat eppite bénne.

49 Az kic pedig az Ieruſálem várát biriác vala, mikor az mezökre ſem ki nem mehetnénec, ſem bę nem mehetnénec, és mind az vetélnec ſ-mind az adáſnac alkolmatoſſágától el rekeſitettec és meg bántattac vólna, nagy éhſéget ſienuedénec, annira hogy az ęhſég miatt ió réſiec el veſine.

50 Ennec okaért nagy kiáltáſockal kéuánnyác vala, hogy Simon iob kezét adná nékic: mellyet miön meg adott vólna, és öket onnat ki vetette vólna, az várat az vndokſágtól meg tiſitita.

51 Es az ſiáz hetuen eggyedic eſitendönec másodic hólnapiánac, huſion harmadic napián, mé ne az várba diczéreteckel és pálma ágackal, hegedöckel és cymbalmockal, nablumockal, hymnuſockal, és énekléſeckel, azért hog az kegyetlen ellenſég el rontatot vólna, és ki üzetet vólna Izraelböl.

52 Es azt az napot minden eſitendönkéntis örömmel rendelé ſienteltetni.

53 Es iobban meg eppité az ſient helynec hegyét, melly az vár mellet vala, és ott az öueiuel egybe lakozéc.

54 Látuán pedig Simon, hogy Ianos az ö fia ember korba iutott, ötet téué mind az egéſi hadnac hadnagyáuá, és Gazarisba lakozéc.

XIIII. Réſz.

Arſaces meg veri és meg fogia Demeter kiralt, Simonnac ideieben Izraelben felöl te nagy bekeſég lében. Az Romabeliec es Sparrabeliec meg vńnyac az böuetſéget az Sidockal. Az köſſeg meg emlekezuén Simonnac ió teremeny éröl, tizteli ötet.

1 SZázhetuen kertödic eſiten döben, Demeter király Mediába méne magánac ſegitſéget gyüiteni,

gyüiteni, hogy Tryphon ellen hadakoznéc.

2 Mihelyen meg hallá pedig Arsaces az Persiának és Mediának királlya, hog az ö határiba bé ment Demeter, eggyet el küldé à fö emberi közzül, ki eleuenen fogná meg ötet.

3 Ki Demetert (meg veruén az ö hadát) fogua viue Arsaceshöz, kitöl örizet alá adaték.

4 Az föld pedig nyugodalomban vala Simonnac minden idejében, mert siorgalmatosis vólt az ö nemzetségének hasznára, és annál az ö hatalmasságáual és diczöségéuel minden idöben kedues vala.

5 Mert minden ö ieles czelekedetinec felötte Ioppetis meg véué, hogy az lenne Iudeának portusa, és az tengernec siigetire menetelt sierze.

6 Az ö nemzeténec határit ki terieiste, és az tartománnac Wra léuén.

7 Soc foglyokat siabaditá meg, wraságábá lönGazarisnac és Bethsurának, és az várnac, mellyböl az tisitátalanságokat ki hányá, és im már senki ellene nem áll vala.

8 Hanem békeségben miueli vala kiki mind az ö földét, az föld pedig az ö gabonáiát, és az mezöknec termö fái meg adgyác vala gyümölczöket.

9 Az vénec az vtzakon ülnec vala mindnyáián, ió dolgokról beszélnec vala egy más között, az ifiac pedig siép öltözeteket viselnec vala, és öltöznec vala hadakozó öltözetbe.

a: Az az, gyakorlyac vala magokat az vitezi dologban.

10 Annac felötte az városoknac élést siolgáltatvala, és azokat fegyuereckel mellyeckel meg erösitetnénec, meg raká: el annira hog az ö neuénec diczösége siinte az földnec siçleig ki hirhedéc.

11 Ez sierze az földnec békeséget, mellyböl Izrael nagy örömet vön

12 Mert kiki mind az ö siöllö töue és füge fáia alatt ül vala, és nem vala senki ki öket el röttentené.

13 Mert el vétettenec vala az föld röl az ö ellenségec, és az királyoc az idökben meg rontattanac vala

14 Ez meg erösite az ö nemzetinec minden alázatosit, az töruéit siorgalmatossan kereste, és mindé Istentelent és latrot el törlött.

15 Meg ekesitette à sient helieket és à sient edényeket meg sokasitá

16 Touábba mikor meg hallottác vólna Romába Ionathasnac halálát, és az hír siinte az Spartában lakozókhoz iutott vólna, nagy bánattyoc eséc.

17 Minec vtánna pedig meg hallác, hogy Simont annac attyafiát tettéc vólna ö helyette fö Pappá, és hogy gyözödelmes léuén ö birná az tartománt az városockal.

18 Iránac ö néki ertz táblákon az barátságnac és társaságnac vele való meg vijtásá felöl, mellyet sierzettec vólt Iudáual és Ionathassal az ö attyafiaiual.

19 Es az irás Ierusálembe az egési gyülekezet elött el oluastatéc, Ez pedig az leuélnec mássa, mellyet küldtenec az Sparta városból.

20 Spartabéliec feiedelme, és városa, Simonnac az fö Papi feiede-

lemnec,mind pedig az véneknec és Papoknac,és à Iudęuſoc egyęb népénec,az mi attyánc fiainac egeſſéget kéuánnac.

21 Minec vtánna az mi népeinkhöz küldetet köuetec, tudtunkra adtác à ti diczőſégteket és tiſteſſégteket,az ő iőueteleket őrültüc, az ő köuetſégeket az köſſég könyuébe bę irtuc illyen, módon.

22 Midőn Numenius az Antiochus fia,és Antipater Iaſonnac fia az Iudęuſoknac köueti hozzánc iőttenec vólna,az régi barátſágot velünc meg vijtani.

23 Tetzet az népnec azokat az férfiakot tiſteſſéggel fogadni, és az ő czelekedeteknec példáiát kőzönſéges leuélbe irni, hogy az Spartabéli köſſégnec emlekezetére lenne,ezeknec máſſa pedig à fő Papi feiedelemnec Simonnac meg irattatot.

24 Ezeknec vtáña el küldé Simon Numeniuſt Romába ezer Gyra nyomó nagy aranyſaiſſal,az Romaiackal való társaſágnac megerősitéſeiért.

25 Mikor pedig az nép az igy lett dolgot meg értette vólna, mondánac: Miczoda hálá adáſſal legyünc Simőhoz és az ő attyafiaihoz

26 Mert ő az ő attyafiaiual és attyánac házáual meg erősitette Izraelt,és az ellenſégeket haddal meg rontuán Izraelnec ſzabadſágot nyert: azért meg iratot ęrtz táblákot czinálánac fel oſilopokra az Syon hegyén.

27 Ez pedig az iráſnac máſſa: Az ſáz hetuen kettődic eſtendőben Elul hauánac 5 tizen nyóltzadic napián,(melly harmad eſtendeie vala à Simon fő Papi feiedelemſégénec.)

28 Az Papoknac és az népnec,annac felőtte az népnec feiedelminec,és az tartománnac véneinec nagy Conciliumiában, közönſégeſen itéltüc ki hirdetni, hogy mikor az mi tartományinkban gyakor hadac támadtac vólna.

29 Simő Mattathias fia,ki à Iarib maradékitól ſiármazott, és az ő attyafiai magokat veſiedelére adtác,és az ő nęzetſégeknec ellenſégi ellen állottanac,hog añac ſient ſégi és törvénie meg állanánac.és vgyan azon nemzetſéget nagy diczőſéggel meg ékeſsitettéc.

30 Mert az Ionathas az ő nemzetſégét egibe gyűytue, lőn azoknac fő Papioc: Minec vtáña pedig az ő nęzetſégéhőz tętetett vólna c

c: Az az.meg holt vólna.

31 Es az ő ellenſégec igyekeznénec az ő földőkre támadni, hogy azt el rablanác,és az ő ſientſégekre kezeket vetnéc.

32 Ackoron Simon el kezduén, hadat támaſita az ő nemzetſégeiért, és az ő magaiéból ſoc pénzt el költuén, az ő nemzetſégénec vitęzit fegyuerrel fel eppitette,és azoknac ſöldot adott.

33 Annac felőtte az Iudabéli városokat meg eppitette,és azoc kőzőtt Bethſurat,ki Iudęanac határin vagyon,holott az előtt az ellenſég fegyueri vóltac,és abba Sido férfiakat helyheztetett.

34 Ioppetis az tenger melléki várost meg erősitette, és Gazarat melly Azotus határin vagyon, mellyet az előtt az ellenſég birt, kikbe Sidókat helheztetett, és

b: Elulnac hittac az ſent Mihal hauat.

min-

mindennel meg rakta valami azoknac eppitéſekre és meg maradáſokra ſzükſégeſec vólnának.

35 Látuán pedig az köſſég Simonnac hiuſégét, és minęmő diczőſséggel végeſite vólna az ő nęzetét illetni, őtet magának hadnággyáua téué, és mind ezekért fő Papi feiedelemſéget viſelt, és azértis az igaſſágáért és hiuſégeiért, mellyet meg tartot az ő nemzetének, mint ki az ő népét mindenképpę fel akarta magaſitalni.

36 Ennec ideiében az ő bódog czelekedete által lőtt, hogy az pogányoc az ő földőkből ki rekeſitetnének, azockal egybe kic az Dauid várofát Ieruſálemben el foglaltác vólt, és abban magoknac várat czináltac vala, honnét ki űtuén az környűl való ſientſégeket meg ferteſitetic vala, és à ſientſégnec naġ veſiedelmet hoznac vala

37 Ez várat Simő, ſido férfiakot rę deluén abba, meg erősíté à tartománnac és várolnac ſegitſégére, és à Ieruſálémnec kő falait fel emelé

38 Demeter királis az ő Papi feiedelemſégét meg erősíté.

39 Mind az Sidoknac végezéſec vólt: és az ő baráti közzé ſzámlálá és nagy diczőſséggel ékeſité.

40 Mert meg hallotta vala, hogy à Sidókat az Romaiac baráttyoknac és társoknac neueztec, és à Simő kőuetit tiſteſſéggel fogadtac

41 Annac felőtte hogy az Sidoknac és Papoknac tettzet, hogy Simon feiedelem, és mindenkor való fő Pap légyen, mig bizonyos Prophéta léſſen.

42 És annac felőtte ő hadnagyoc, kinec gondgya lenne az ſient dólgokra, és az ki az ő tiſztekre és tartományokra, mind pedig fegyuerekre és erőſſégekre bizonyos embereket rendelne.

43 Kinec gondgya leńe à ſzét templumra, és kinec parantſolattyának mindnyáiá engednénec: añac felőtte hoġ az ő neuéuel irattatnának à tartomáńbá minden okleuelec, és hogy aranyat és veres bárſónt viſelne.

44 Es ſenkinec az nép közzűl auagy az Papoc közzűl nę vólna ſzabad valamit ezekből fel bontani, auáġ az ő parantſolattyának ellene mondani, auagy gyűléſt gyűiteni az tartomáńban az ő hagyáſa nélkűl, auagy veres bárſonba ől tőzni, és arań gőbockal ékeſiteni

45 Hogyha valaki è kiuől czelekedet vólna, auagy ezekbę valamit meg ſiegett vólna, az meg bűntettetnéc.

46 Mert tettzéc az egéſz köſſégnec végezni, hogy Simon mind ez beſzédec ſzerint czelekednéc.

47 Mellyet Simon miképpę hoġ fel vőn, és tettzéc néki, hogy à Papi feiedeléſségetis viſelné, és hogy hadnággyais leńe, és feiedelme à Sido nézetſégnec és az Papoknac és mindeneknec előtte iáróia leńe

48 Azonképpę végezéc, hoġ ezec értz táblára irattatnának, mellyeket az templum környűl való falra tiſteſſéges helyre tennénec.

49 Azoknac máſſa pedig tétetnéc az kincz tartó házba, hoġ az meg tartatnéc Simoñac és az ő fiainac.

XV. Reſz.

Antiochus Simonnal frigiet vet, és az Tryphont kergeti. Az Romabéliec leueleket küldenec az királyoknac és tartományoknac

az Sidoc mellet. Antiochus meg veti az barátságot Simonnal, es Sidó ország ellen küldi haddal az Cendebeust.

1 TOuábbá Antiochus az Demetér király fia az tenger nec ſiigetiből küldé leuelet Simõhoz, az Iuda nemzetének fõ Papiához és feiedelméhöz, és az egéſi nemzetſéghöz.

2 Mellyec illyen formán irattattac vala: Antiochus király Simonnac az fõ Papnac az Iuda nemzete feiedelmének, és az nemzetſégnec, egeſſéget.

3 Miuel hogy az dögleletes emberec az én attyáimnac orſiágát el foglaltác, el végeztem azt az orſiágot viſiſia vennem, hogy azt meg vijtſam, és az elöbi állapatra hozzam: melly okért nagy ſoc hadakozó vitézeket fogadtam, és hadakozó haiókatis ſierzettem.

4 Hogy à tartománnyra menïec és azokon boſiſiút állyac, az kic azt el puſititottác, és az orſiágnac ſoc városit puſitáuá tettéc.

5 Ennec okaért minden ſiabadſágokat, mellyeket az én elöttem való királyoc néked engedtenec, azokat moſt néked meg erõſsitẽ, és valami egyéb fizetéſt meg engedtenec.

6 Añac felötte meg engedem néked, hog tulaidõ ielü pénzt vereſs

7 Ieruſálem pedig és à ſient hely ſiabados légyen, és hogy minden kéſziitett fegiuerid, és az erõſſégec mellyeket eppitettel és birſi, néked maradgyanac.

8 Añac felötte valamiuel az királynac mind moſt adoſſac ſ-mind ez után léſinec, mind az meg engedue légyen néked.

9 Mikor pedig az mi orſiágunkat helyére állattyuc, tégedet és az te nemzetedet, és az templomot nagy diczöſséggel meg ékeſi tünc, annira hogy az ti diczöſségtec nemes légyen minden földön

10 Száz hetuẽ négedic eſtendöbẽ méne bę Antiochus az ö attyának földébe, kihöz folyamának mind az ſeregec, el añira hogy tſac igen keueſen maradának Tryphonnál

11 Mikor pedig Antiochus király ötet kergetne, az tenger melléki városba Dorába ſialada,

12 Mert láttya vala hogy minden gonoſi reá ſiállot, és hogy töle az had el állot és el hagyatot.

13 Antiochus ezokaért táborát Dora alatt iáruán, ſiáz ezer vitézlö gyalogockal és nyoltz ezer louaſockal az városſt meg ſiálla.

14 Es azt az tengeren léuö haiócckal viuán, mind földön mind tengeren ſiorongaruán, az városból ſem ki nem hágy vala ſenkit menni, ſem bę menni.

15 Azonközbe Numenius és az ö vti társai Romából az királyoknac és tartományoknac illyen irt leueleckel meg iöuénec.

16 Lucius az Romaiac Conſula, Ptolemęus királynac egeſſéget.

17 Az Sidóknac köueti, az kic mi barátinc és társainc, hozzánc iöttenec az régi barátſágot és társaſágot meg vijtani, kic küldertec Simontól az fõ Paptól, és az Sidóknac népétöl.

18 Kiktöl ezer Gira nyomó arany paiſis hozattatott nékünc.

19 Ezokaért tettzet nékünc az

kirá-

királyoknac és tartományoknac irnunc, hogy ŏket ſemmi boſſúual ne illeſſéc, auagy az ŏ városokat és az ŏ tartományokat ne háborgaſſác, auagy az ŏ ráioc hadakozóknac ſegitſéget ne adgyanac

20 Es tettzet nékünc, hogy azt az paiſt el vennŏc ŏ tŏlŏc.

21 Ez okaért ha valamelly gonoſi téuŏc hozzátoc ſialadtac, adgyátoc ŏket Simonnac az fŏ Papnac kezébe, hogy ŏket az ŏ tŏruénye ſierint meg büntеſſe.

22 Ezeneket irác az Demeter királynac, Attaluſnac, Ariarathеſnec, Arſaceſnec.

23 Es minden tartományoknac, Lampſacuſnac, azonképpen az Spartabélieknec, Delusba, Myndusba, Sicioneba, Cariaba, Samusba, Pamphiliaba, Lyciaba, Halicarnaſſusba, Rhodba, Sidaba Aradba, Phaſelidesbe, Gortynaba Gnidŏba, Cyprusba, és Cyrenébe

24 Mellyeknec mássa Simonnac az fŏ Papnac meg irattatot.

25 Antiochus király azért Dorát meg ſiállá, és másod napon az városnac rontáſára való ſierſiámokat kŏrnyŭl el rendeluén, Tryphont annira meg ſioritá, hogy ſem bę nem mehetne, ſem ki nem iŏhetne.

26 Kinec Simon kęt ezer válogatott férfiakot kŭlde ſegitſégre, egyetembe añac felŏtte ezŭſtŏt és aranyat és nagy ſoc fegyuereket.

27 Mellyeket noha ackor el vŏn, de az után fel bontá mind azokat az mellyeket az elŏtt néki fogadot vólt, és ŏ tŏle el idegeneduén.

28 El kŭlde Antiochuſt eggyiket az ŏ baráti kŏzzŭl, ki vęle illyen beſiéddel ſióllana, Ti el foglaltatoc Ioppet és Gazarat, és az várat Ieruſálemben az én orſiágomnac városában.

29 Es azoknac határinac el puſititáſában az földŏn nagy veſiedelmet czelekedtetec, az én orſiágomnac ſoc helyein wralkodtoc.

30 Moſt ezokaért az városokat kiket el foglaltatoc, mind az helyeknec vámiaiual, kiken Iudęánac határi kiuŏl wralkodtoc, meg adgyátoc.

31 Auagy bizonyára azokért ŏt ſiáz talentum ezŭſtŏt ſiámlállyatoc: azértis az nyomorgatáſért mellyet ti mieltétec az tartományon, és az helyeknec vámiáiért, más ŏt ſiáz talentumokat fizeſſetec: auagy bizonyára haddal reátoc támaduán meg rontunc.

32 El iŏue ezokaért Athenobius az király baráttya Ieruſálembe, és látuán Simonnac nagyſágos vóltát, az arany ſ-ezŭſt edéniŏ pohár ſiękét, az à nagy kéſiŭleten almélkoduán, az király hagyáſit né ki megbeſiéllé.

33 Kinec feleluén Simon, ſem idegen földet, vgy mond, nem foglaltunc, ſem az máſét nem biriuc, hanem mi az mi attyáinktól hagyatott ioſiágot, kiket ideig hamiſſan az ellenſég birt.

34 Alkolmatoſſágát találuán, viſiſia vettŭc.

35 Mert Ioppe és Gazara à mellyeket kértec, noha azoc az mi népeinknec à mi tartománinkbã nagy

kárt

kárt tettenec, azokért mind az által ſiáz talentumot fizetünc. Ezekre Athenobius czac egy igét ſem felele.

36 Hanem boſiſionkodáſſal az királyhoz meg tęruén ez mondá ſokat, és egyetembe az Simonnac nagyſágos vóltát, és valamellyeket ő látot vólna, néki meg mondá. Az király ezokaért nagy haraggal fel gerieduén.

37 Mikor Tryphon haióra ſiaładott vólna, és Orthoſiába futot vólna.

38 Cendebęuſt téué tenger melleki tiſitartóuá, és néki mind gya log ſ. mind louas hadát ada.

39 Es néki meg paranczolá, hogy hadat inditaná Iudęa ellen, Gedorat meg vijtaná és kapuckal meg erősitené, hogy az népre hadakoznéc: ő maga pedig Tryphont kergetné.

40 Méne ezokaért Cendebęus Iamniara, és az népet ingerleni, és az tartomáńt oſtromlani kezdé: annac felőtte fogua el haytani az embereket, és le vágni. Es meg eppité Gedorat.

41 Es louaſokat rendele oda és hadat, kic ki ütéſeckel az Iudęánac vtáit (mint az király paranczolta vala) el iárnác.

XVI. Reſz.

Cendebęuſt meg veric az Simon fiai. Simont kęt fiaual egyűt meg ölí az Ptolemęus leri honac feledelme az lakodalomban álnoksággal, Ianos az Simonnac fia, meg ölí Ierusalemben az Ptolemęus bolgait kic az ő meg ölésere kűldettec vala Ptolemęuſtul.

1 ACkoron János Gazaraból el ménuén, hirré téue Simonnac az ő atryánac, az mellyeket Cendebęus czelekedett vólna.

2 Ezokaért Simon az ő kęt öreg bic fiait Iudat és Ianoſt elő hiuá, és monda: én és az én attyámfiai, és atryámnac háza hadakoztunc az Izrael ellenſégéuel, iffiuſágunk tól fogua mind ez mai napig: és az mi kezeinc által ió ſierenczéſſen Izrael gyakran meg tartatott.

3 De én moſt meg vénhöttem, tinéktec pedig az ti időtökhöz ké peſt io alkolmatoſſágtoc vagyon, hogy az ti házatockal iól tegyetec: ti vegyétec fel az én tiſitemet es az én attyámfiai tiſitét, és el ménuén az mi nemzetünkért hadakozzatoc. Az Iſten pedig ſegit. ſégől légyen néktec az menyből.

4 Ennec okaért azon tartományból, húſi ezer vitęzlő gyalogokat és louaſokat válogatuán, Cendebęus ellen ménénec.

5 Mikor Modinba háltanac vólna, reggel fel keluén, az mezőre ki mennec vala: mind az kettő között pedig egy patac vala.

6 Melly mellet iárta vala János az ő táborát: mikor pedig látna hogy à nép félne által kelni az patakon, elől iőr ő maga által méne: mellyet mikor láttac vólna à többi, ők is ő vtánna által kelénec.

7 Ackoron kęt felé válaſitá az hadat, louaſokat állatuán az gyalogoc közzé: az ellenſégnec pedig nagy ſoc louagia vala.

8 De mikor ütközetet fuytac vólna, meg futamtaték Cendebęus és az ő hada, és ſokan le vágattatuán meg halánac közzülőc: az

mara-

maradéki pedig az erősségekbe sialadánac.

9 Ott mikor Iúdas az Iánosnac ötcze meg sebesedett vólna, János az futókat siinte Gedoráig üzé, kit amaz eppitett vala vijonnan,

10 Mikor pedig az Azotus mezeién való várakba sialadtac vólna, mindeniket tüzzel gyüita fel, és azoknac férfiait két ezerig le váguán, egességgel méne visisia Iuda földébe.

11 Vala pedig egy neminemű Ptolemęus Abúbi fia, az Iericho mezeiének tisztartóia, ki arannyal és ezüstuel böuelkedic vala.

12 Miuel hogy az fő Papnac vei vólna.

13 Ez fel fuualkoduán el meiében az tartomáñnac wraságát ké uánnya vala, és czalárdságot gondol vala elmeiében Simon ellen, és az ő fiai ellen, mellyeckel öket el vesitené.

14 Ackoron Simon mikor iárná az tartomáñnac városit, és azoknac gond viselésére sorgalmatos kodnéc, Ierichoba alá méne az Mattathiassal es Iudaualaz ő fiaival, az siáz hetuen hetedic esitendönec tizen eggyedic hólnapian, melly az Schebadnac hólnapia.

Schebatnac ne weztec az Bóit elő hauat.

15 Ackor öket Abubi fia az Doch neuő erősségetskébe, mellyet eppitett vala, czalárdúl bé fogaduán, nagy lakodalmat késsité, egy nehány férfiakot ottel rőytuén,

16 Mikor pedig Simon és az ő fiai böuebben ittac vólna, fel támaduán Ptolomęus és az ő felei, fegyuereket ragaduán Simonra rohanánac az lakodalomban, és ötet s-az ő két fiait egy nehány fiólgaiual meg ölék.

17 Mikor ez nagy méltatlanságot meg czelekedte vólna Ptolomęus, és az ió tétel heliébe gonosságot fizetet vólna.

18 Ira ezec felől, és az királyhoz küldé, hogy hadat küldene néki segitségére, és az ő tartományokat és városokat néki adná.

19 Más rendbélieket pedig Gazaraba küldé, kic Iánost el vesitenéc: és az Tribunusoknac leueleket küldé, hogy haza mennénec és nékic ő ezüstöt és aranyat, és aiándékokot ád.

20 Harmad rendbélieket Ierusálembe küldé, kic azt és az templum hegyét el foglalnác.

21 Mikor pedig egy elől el futot vólna, és Iánosnac az ő attyának és az ő attyafiainac halálát meg mondotta vólna, és hogy el boczáttattanac kic ötetis meg ölnéc

22 Ő az hirtől felötte igen meg röttene, és az férfiakot kic ötet meg ölni iöttenec vala, meg foguán meg ölé: mert meg tudta vala hogy azoktól ő le vágattatni kereſtetett vólna.

23 Egyęb dólgai pedig Iánosnac tudni illic az ő hadai, és ió hirrel viselt erős czelekedeti, annac felötte az ő töle eppitetett kő falacknac eppületi, és egyęb ő dólgainac viseléſe.

24 Mondom hogy ezec az ő fő Papságáról való hiſtoriáiában megirattattac, az idötül fogua, mellyben fő Pappá tétetett az ő attya után.

AZ